

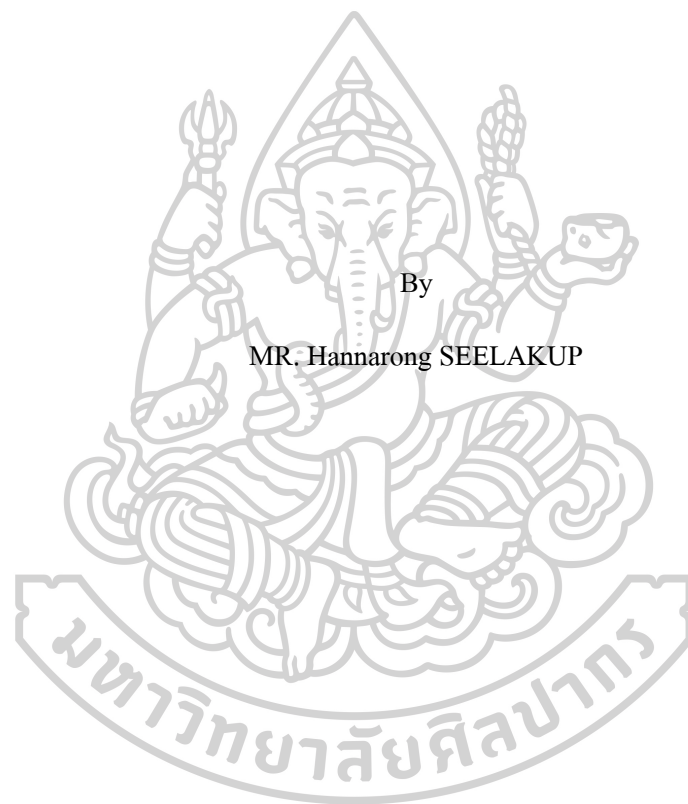
วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศิลปมหาบัณฑิต
สาขาวิชาทัศนศิลป์ศึกษา แผน ก แบบ ก 2 ระดับปริญญามหาบัณฑิต
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร
ปีการศึกษา 2559
ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

ในห้วงความคิดถึงที่มีต่อแม่

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศิลปมหาบัณฑิต
สาขาวิชาทัศนศิลป์ศึกษา แผน ก แบบ ก 2 ระดับปริญญามหาบัณฑิต
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร
ปีการศึกษา 2559
ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

THE DEEPEST THOUGHTS OF MOTHER

A Thesis Submitted in partial Fulfillment of Requirements
for Master of Fine Arts (VISUAL ARTS EDUCATION)

Graduate School, Silpakorn University

Academic Year 2016

Copyright of Graduate School, Silpakorn University

58901335 : ทักษะศิลปศึกษา แผน ก แบบ ก 2 ระดับปริญญาโท

คำสำคัญ : ในห้วงความคิดถึงที่มีต่อแม่

นาย หาญณรงค์ สีลาคุปต์: ในห้วงความคิดถึงที่มีต่อแม่ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ :
รองศาสตราจารย์ ทินกร กายรสสุวรรณ

ความรัก ความคิดถึงที่มีต่อบุคคลที่เรารักเป็นสิ่งที่มนุษย์ทุกคนมีอยู่ในตัว ซึ่งอาจจะ
เป็นความรักความคิดถึงที่มีต่อคนรักหรือความรักที่มีต่อลูก หรือความรักที่มีต่อผู้มี
พระคุณ เช่น พ่อ แม่ ผู้ให้กำเนิดและให้ชีวิตเรามา เป็นต้น โดยเฉพาะความรักที่ยิ่งใหญ่ที่ผู้เป็น
แม่มีต่อลูกนั้นมากมายเกินกว่าที่จะบรรยายได้หมด และเกินกว่าผู้เป็นลูกจะตอบแทนพระคุณของ
แม่ได้หมด

ผลงานวิทยานิพนธ์ภายใต้หัวข้อเรื่อง “ในห้วงความคิดถึงที่มีต่อแม่” โดยมี
วัตถุประสงค์เพื่อต้องการแสดงออกถึงความรัก ความคิดถึงและความห่วงหาอาทรที่ข้าพเจ้ามีต่อ
แม่ นำเสนอผ่านจินตนาการของห้วงความคิดถึง จากวัสดุอุปกรณ์ของใช้ รวมถึงเครื่องมือและ
วัสดุอุปกรณ์ในการทอผ้าไหม เช่น เส้นด้ายไหม จ่อ ซึ่งเป็นอุปกรณ์ในการเลียงไหม รังไหมของ
แม่ และความฝันที่เกิดขึ้นภายในจิตใจของข้าพเจ้า ผ่านการศึกษากระบวนการและเทคนิควิธีการ
ทางด้านจิตรกรรมเทคนิคสื่อผสมเป็นผลงานศิลปะที่แสดงออกถึงความรัก ความคิดถึงที่มีต่อบุคคล
ที่เรารัก ผ่านจินตนาการของห้วงเวลาแห่งความทรงจำในอดีต ที่เกิดจากรัก ความคิดถึง
แม่ และความคุ้นเคยกับวิถีชีวิตและกิจวัตรประจำวันของแม่ในอดีต คือการเลียงไหมและการทอ
ผ้า รวมถึงภาพเส้นด้ายไหมหลากสีที่แม่กำลังทอผ้ายังอยู่ในความคิดถึงอยู่ตลอดเวลา และภาพลาย
เส้นผ้าที่แม่เคยสวมใส่ก็ยังคงอยู่ในความคิดคำนึงของข้าพเจ้า

ผลงานศิลปะในห้วงของความคิดถึงที่มีต่อแม่นำเสนอผ่านผลงานศิลปะแบบ
จิตรกรรม ด้วยเทคนิคสื่อผสมที่สะท้อนความรักความคิดถึงแม่ ผ่านความทรงจำของเส้นด้าย ลาย
ผ้า ผสมผสานกับภาพวาดที่สะท้อนความคิดถึงที่แสดงถึงความรักความคิดถึงแม่ในห้วงเวลา
ปัจจุบัน

ขอบเขตการศึกษาและการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะในครั้งนี้ ประกอบด้วย
เนื้อหา 3 ประการ ดังนี้

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา ศึกษาและสร้างสรรค์ผลงานที่แสดงออกถึงความรัก ความคิด

ถึงแม่ โดยผ่านการจินตนาการจากความทรงจำในวัยเด็ก เกี่ยวกับการเลี้ยงไหม การทอผ้าไหมของแม่

2. ขอบเขตด้านรูปแบบ/วิธีการ ศึกษารูปแบบวิธีการทางด้านจิตรกรรมสื่อผสม โดยมีรูปแบบการวาด ปะติด และใช้วัสดุจริงมาประกอบกับผลงานด้วย

3. ขอบเขตด้านเทคนิค ศึกษาและสร้างสรรค์ผลงานโดยใช้เทคนิคการวาด และการนำเอาวัสดุเข้ามาประกอบ เช่น เส้นด้ายไหมและด้ายชนิดอื่นๆ มาสร้างสรรค์ผลงาน

58901335 : Major (VISUAL ARTS EDUCATION)

Keyword : THE DEEPEST THOUGHTS OF MOTHER

MR. Hannarong SEELAKUP: THE DEEPEST THOUGHTS OF MOTHER Thesis
advisor : Associate Professor Tinnakorn Kasornsuwan

Love and yearning towards our beloved person is something that all humans have. That maybe toward the lover or descendant, or the benefactors, such as mother, father who had given birth, especially the great love of our mother that is not easy to describe them all and beyond the capacity of us to repay the grace of the mother.

The thesis under the topic, " THE DEEPEST THOUGHTS OF MOTHER" which purposes to express the love, yearning and be concerned about 'Mother' that reveals via the imagination of yearning through the material utensils included tools and supplies in silk weaving, such as silk yarn, Jor, which is a device in sericulture of my mother which are in my dreams. From the study the process and techniques of mixed media painting to express the love and yearning toward our beloved persons through the memory period in the past imagination, from love and yearning toward mother and familiarity with the lifestyle and routines life of her in the past. The sericulture and weaving, including images of various colors silk yarn that she was weaving at that time which still being in my mind all the time. Moreover, the image of her patterned clothes that she had ever worn is still in my thinking, too.

Works of art the deepest thoughts of mother that I present through mixed media painting techniques works of art, to reflect the love and yearning, the memory through yarn, pattern of clothes, mixed with painting that reflect the yearning which show the love and yearning at the present time.

The scope of the study and creation contain 3 parts as follows.

1. The content; it is the study and creation of the love and yearning expressions through my childhood imagination about sericulture and silk weaving of mother.

2. Format and method; it is the study the method of mixed media painting with

collage that use real materials be compounded in the work.

3. Technical ; it is the study and creativity by using drawing technique and material compounded

กิตติกรรมประกาศ

ขอกราบขอบพระคุณ นางบัน สีลาคุปต์ แม่ผู้มีพระคุณอันยิ่งใหญ่ที่ให้การสนับสนุนและให้กำลังใจรวมถึงคำอวยพรอันประเสริฐในการศึกษา ขอขอบพระคุณ รศ.ทินกร กาษรสุวรรณ อ.ดร. อภินักศ จิตรกร อาจารย์ที่ปรึกษาที่คอยให้คำแนะนำในการทำวิทยานิพนธ์ ตลอดจนคณาจารย์สาขาทัศนศิลป์ศึกษาทุกท่าน ที่คอยให้คำแนะนำในการสร้างสรรค์ศิลปะและการทำวิทยานิพนธ์ จนทำให้วิทยานิพนธ์ชุดนี้เสร็จสมบูรณ์

หาญณรงค์ สีลาคุปต์

สารบัญ

	หน้า
.....	ง
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
.....	ฉ
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ฉ
.....	ช
กิตติกรรมประกาศ.....	ช
.....	ฅ
สารบัญ.....	ฅ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
ความมุ่งหมายและวัตถุประสงค์ของการศึกษา.....	2
สมมติฐานการศึกษา.....	3
ขอบเขตการสร้างสรรค์.....	3
วัสดุอุปกรณ์ในการสร้างสรรค์	4
แหล่งข้อมูลในการศึกษา.....	4
ประโยชน์ที่ได้รับ	4
บทที่ 2 ข้อมูลและอิทธิพลในการสร้างสรรค์.....	5
อิทธิพลจากความรัก ความผูกพันของลูกที่มีต่อแม่	5

อิทธิพลและแรงบันดาลใจจากวัสดุอุปกรณ์ในการเลี้ยงไหมและการทอผ้า.....	9
อิทธิพลจากลัทธิศิลปกรรม	17
อิทธิพลจากศิลปกรรม	18
บทที่ 3 วิธีการดำเนินการสร้างสรรค์ผลงาน	30
รูปแบบการสร้างสรรค์.....	30
ขั้นตอนการสร้างสรรค์	31
ทัศนธาตุในการสร้างสรรค์ (Visual Element).....	48
บทที่ 4 การวิเคราะห์และการพัฒนาผลงาน	52
การวิเคราะห์และการพัฒนาผลงาน.....	53
ภาพร่างผลงานระยะที่ 1.....	54
ผลงานระยะที่ 1	58
ผลงานระยะที่ 2	60
ผลงานระยะที่ 3	65
ภาพร่างผลงานระยะที่ 4.....	68
ผลงานระยะที่ 4	70
การสร้างสรรค์ผลงานช่วงก่อนวิทยานิพนธ์	73
การสร้างสรรค์ผลงานช่วงวิทยานิพนธ์.....	75
บทที่ 5 สรุปและข้อเสนอแนะ	77
การอภิปรายผลการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะ	78
ข้อเสนอแนะ.....	79
.....	80
รายการอ้างอิง	80
.....	81
ประวัติผู้เขียน	81

สารบัญภาพ

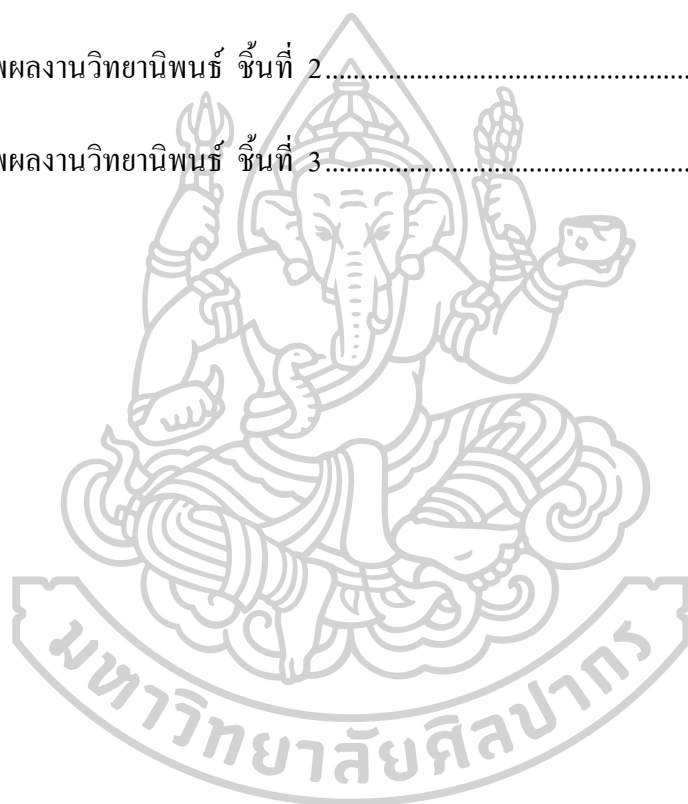
ภาพที่		หน้า
1	ภาพภาพแสดงถึงความเป็นอยู่ของแม่ที่บ้าน	4
2	ภาพแสดงถึงความเป็นอยู่ของแม่ที่บ้าน	5
3	ภาพทุ่งนาที่แสดงถึงอาชีพหลักของชาวนบพือसान.....	7
4	ภาพไร่อ้อยเป็นอีกอาชีพหนึ่งของชาวอีสาน.....	8
5	ภาพแสดงไร่มันสำปะหลังเป็นอีกอาชีพหนึ่งที่ชาวนบพือसानนิยมปลูก ในพื้นที่ราบสูง.....	8
6	ภาพแสดงถึงลักษณะความเป็นอยู่ในชีวิตประจำวันของแม่	10
7	ภาพแสดงถึงความเป็นอยู่ของแม่ที่บ้าน แสดงให้เห็นถึงการใช้ชีวิตและความเป็นอยู่ของ แม่ ที่มีลักษณะที่เรียบง่ายเป็นแบบชาวนบ้านชนบพือसान ซึ่งมีข้าวของเครื่องใช้เพียงไม่กี่อย่างแม่ ใช้ชีวิตแบบสัน โดยและพอเพียง	11
8	ภาพแสดงถึงลักษณะลายเสื้อที่แม่ชอบสวมใส่ไปทำบุญที่วัด	11
9	ภาพแสดงถึงลักษณะลายผ้าถุงของแม่ที่เป็นแรงบันดาลใจให้ข้าพเจ้า	
	นำมาใช้สร้างสรรค์ผลงาน	12
10	ภาพจ่อ ภาชนะสำหรับเลี้ยงไหม	13
11	ภาพแสดงลักษณะการเก็บจ่อไว้รอการนำไปใช้งานในครั้งต่อไป	13
12	ภาพแสดงลักษณะการเลี้ยงรังไหมในปัจจุบัน โดยการใช้ตะแกรงลวดแทนจ่อไม้ไผ่	14
13	ภาพแสดงลักษณะรังไหมเรียงตัวภายในจ่อ.....	14

ภาพที่	หน้า
14 ภาพรังไหมสีขาว ที่ให้อารมณ์ความรู้สึกทางศิลปะอีกแบบหนึ่ง.....	15
15 ภาพเส้นด้ายไหมที่ผ่านการชักใยออกจากรังไหม.....	15
16 ภาพเส้นด้ายไหมที่ผ่านการย้อมสีพร้อมที่จะนำไปใช้งานต่อไป	16
17 ภาพ “After the Dream” 2016, Toyota Municipal Museum of Art, Aichi, Japan	19
18 ภาพ “A Long Day” 2015, K21 Kunstsammlung Nordrhein Westfalen, Düsseldorf, Germany	20
19 ภาพ “The Key in the Hand”, 2015, The 56th International Art Exhibition – la Biennale di Venezia, Venice/Italy.....	21
20 ภาพ My vows under net-Heart. 1997-1999 Black and white photographs, ...	22
21 ภาพ Annette Messenger, CHANCE, (2011), black net, wireImage courtesy the artist and Marian Goodman Gallery, Paris and New York.....	23
22 ภาพ MES VOEUX – MY VOWS, (1989), black net, wireImage courtesy the artist and Marian Goodman Gallery, Paris and New York	24
23 ภาพ แก้วของแม่	25
24 ภาพ จีวรแต่	26
25 ภาพ มโนภาพแห่งทุกขสังขะ หมายเลข 2	27

ภาพที่	หน้า
26	แสดงการสร้างโครงไม้สำหรับขึงผ้าใบ 32
27	แสดงการอุปกรณ์และการตอกตะปูด้านหลังเฟรม 33
28	แสดงการลงสีและประดิษฐ์วาดลายผ้าถุงและลายเสื้อของแม่ 34
29	ภาพด้านหน้า แสดงการขึงเส้นด้ายแต่ละชั้น 35
30	ภาพด้านหลัง แสดงจำนวนชั้นไม้ที่ตอกตะปู 36
31	แสดงการเจาะร้อยเส้นด้ายให้เชื่อมโยงกับภาพพื้นหลัง 37
32	แสดงการเจาะร้อยเส้นด้ายให้เชื่อมโยงกับภาพพื้นหลัง ซึ่งสีของเส้นด้ายขึ้นอยู่กับอารมณ์และ ความรู้สึกของความคิดถึงแม่ 38
33	ภาพสเก็ตช์ขั้นที่ 1 แสดงถึงจินตนาการของการดำเนินชีวิตในแต่ละวันของแม่ 39
34	ภาพสเก็ตช์ขั้นที่ 2 แสดงถึงจินตนาการของการดำเนินชีวิตในแต่ละวันของแม่ 40
35	ภาพสเก็ตช์ขั้นที่ 3 แสดงถึงจินตนาการของความคิดถึงแม่กับการเลี้ยงไหม 41
36	ภาพสเก็ตช์ขั้นที่ 4 แสดงถึงจินตนาการของความคิดถึงแม่กับการเลี้ยงไหม 42
37	ภาพสเก็ตช์ขั้นที่ 5 จินตนาการแห่งความคิดถึงแสดงออกถึงสายใยแห่งความรักที่มีต่อแม่ ... 43
38	ภาพสเก็ตช์ขั้นที่ 6 แสดงถึงสายใยแห่งความรักความคิดถึง 44
39	ภาพสเก็ตช์ขั้นที่ 7 แสดงถึงสายใยแห่งความรักความคิดถึง 45
40	ภาพสเก็ตช์ขั้นที่ 8 แสดงถึงจินตนาการของสายใยรักของแม่ 46
41	ภาพสเก็ตช์ขั้นที่ 9 แสดงถึงจินตนาการของสายใยรักของแม่ 47
42	รูปทรงที่เกิดจากอุปกรณ์ในการเลี้ยงไหม นำมาซึ่งรูปทรงหลักของภาพ 48

ภาพที่	หน้า
43	ลักษณะของเส้นด้ายที่ใช้ในการสร้างสรรค์..... 49
44	ลักษณะของโทนสีที่ใช้ในการสร้างสรรค์ ที่แสดงถึงความเหงา ความคิดถึงแม่..... 50
45	วัสดุอุปกรณ์เส้นด้ายในการสร้างสรรค์ 51
46	วัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในการสร้างสรรค์ เช่น สีน้ำมัน สีอะคริลิก ดินสอ กาว
เกรียงปาดสี..... 51	
47	ภาพร่างผลงานก่อนทำวิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 1 54
48	ภาพร่างผลงานก่อนทำวิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 2 55
49	ภาพร่างผลงานก่อนทำวิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 3 56
50	ภาพร่างผลงานก่อนทำวิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 4 57
51	ภาพผลงานก่อนทำวิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 1 58
52	ภาพผลงานก่อนทำวิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 2 59
53	ภาพผลงานก่อนทำวิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 1 60
54	ภาพผลงานก่อนทำวิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 2 61
55	ภาพร่างผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 1 62
56	ภาพร่างผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 2 63
57	ภาพร่างผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 3 64
58	ภาพผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 1 65
59	ภาพผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 2 66

ภาพที่		หน้า
60	ภาพผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 3	67
61	ภาพผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 1	68
62	ภาพร่างผลงานวิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 2	69
63	ภาพผลงานวิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 1	70
64	ภาพผลงานวิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 2	71
65	ภาพผลงานวิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 3	72

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ข้าพเจ้าเป็นคนต่างจังหวัดหรืออาจเรียกว่า ชนบท และบางครั้งก็มักจะได้ยินคำพูดว่า บ้านนอก สำหรับคนที่เรียกตัวเองว่า คนเมือง ฉะนั้น เมืองและชนบทมีความแตกต่างกันในหลายๆ เรื่อง เช่น ลักษณะของสิ่งปลูกสร้างอาคารบ้านเรือน ลักษณะบ้านของชนบทนั้นจะมีรูปแบบที่เรียบง่าย สร้างจากไม้เป็นส่วนใหญ่ ลักษณะที่แตกต่างกันอีกอย่างหนึ่งที่เห็นอย่างชัดเจน คือ การดำเนินชีวิตของชาวชนบท ชาวชนบทนั้นอาศัยอยู่ใกล้ชิดกับธรรมชาติ ป่าไม้ ภูเขา ท้องทุ่งนา นอกจากจะอยู่ใกล้ชิดกับธรรมชาติแล้วยังใช้ธรรมชาติเป็นแหล่งอาหารสำหรับเลี้ยงชีวิตอีกด้วย วิถีชีวิตของชาวชนบทนั้นต้องพึ่งพากับดินฟ้าอากาศที่เปลี่ยนไปตามฤดูกาล ประกอบอาชีพตามฤดูกาลอาชีพส่วนใหญ่ที่ชาวชนบททำก็คือ เกษตรกรรม การทำนา การทำไร่ปลูกอ้อยและปลูกมันสำปะหลัง การดำเนินชีวิตเป็นแบบเรียบง่าย ไม่รีบเร่งชอบสนุกสนานตามประเพณี จากที่กล่าวมาแล้วข้างต้นคือลักษณะที่เป็นกิจกรรมหลักของชาวชนบท ในส่วนกิจกรรมที่ชาวชนบททำเพิ่มเติมเมื่อมีเวลาว่างจากการทำนาทำไร่ เช่น การจักสานจากไม้ไผ่หรือหวายเป็นตะกร้า กระจุงไว้ใช้ในครัวเรือน การปลูกหม่อนเลี้ยงไหม การทอผ้าไหม เป็นต้น กิจกรรมที่กล่าวมาทั้งหมดนี้ข้างต้นนั้นข้าพเจ้าเคยเห็นและเคยช่วยครอบครัวของข้าพเจ้าทำตั้งแต่ข้าพเจ้าเป็นเด็ก โดยเฉพาะการทอผ้าและการปลูกหม่อนเลี้ยงไหมที่แม่ของข้าพเจ้าทำในสมัยที่แม่ยังไม่แก่ชรามาก ภาพความทรงจำที่แม่ทอผ้าไหม ปลูกต้นหม่อน การเลี้ยงไหมข้าพเจ้ายังจำได้เป็นอย่างดีข้าพเจ้ายังเคยกินตัวด้กแด่ที่อยู่ในหม้อต้มร้อนตอนที่แม่กำลังดึงเอาเส้นใยสีเหลืองทองออกจากรังไหมตอนที่ข้าพเจ้ากลับจากโรงเรียนในตอนเช้าพเจ้าเรียนชั้นประถมศึกษา ภาพแม่พาข้าพเจ้ากับพี่ๆ ไปเก็บใบหม่อนมาเลี้ยงตัวหนอน สิ่งต่างๆ ทั้งหมดที่กล่าวมาข้าพเจ้ายังจำได้ดีและอยู่ในความทรงจำข้าพเจ้าเสมอไม่เคยลืม

ในสมัยที่ข้าพเจ้าเป็นเด็กแม่ของข้าพเจ้าต้องทำงานหนักมาก ด้วยความรักลูกแม่กับพ่อ ต้องไปรับจ้างเขา เพื่อไม่อยากจะให้ลูกต้องอด แม่รักลูกและอยากให้ลูกๆ อยู่อย่างสบาย ความเหนื่อยล้าของแม่ไม่หมดไปหลังจากที่พ่อจากแม่และลูกๆ ไป ทำให้แม่ต้องทำงานมากยิ่งขึ้น พี่ๆ ไม่ได้เรียนสูงๆ ต้องมาช่วยแม่ทำงาน จนกระทั่งแม่อยู่ในวัยชรา ร่างกายทำงานหนักไม่ได้อีกแล้ว สิ่งต่างๆ ที่แม่สร้างและทำก็ด้วยความรักที่แม่มีต่อลูก เพราะความรักแม่จึงทำได้ขนาดนี้

ความรัก ตามพจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน เป็นคำกริยา แปลว่า มีใจผูกพันด้วยความหวังใจ เช่น พ่อแม่รักลูก¹ (ราชบัณฑิตยสถาน 2554 : 983) จากความหมายดังกล่าวก่อเกิดจินตนาการแห่งสายสัมพันธ์ของความรักของข้าพเจ้ากับแม่ของข้าพเจ้า ส่วนอีกคำซึ่งมีความหมายใกล้เคียงกันและมักจะเขียนติดต่อกันเสมอคือ ความคิดถึง ตามพจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน เป็นคำกริยา แปลว่า นึกถึง นึกถึงด้วยใจผูกพัน² (ราชบัณฑิตยสถาน 2554 : 261) ความรัก ความคิดถึง ในทางความหมายและความรู้สึกได้บ่งบอกถึงความผูกพันและความหวังใจที่ข้าพเจ้ามีต่อแม่

ความรัก ความคิดถึงแม่ของข้าพเจ้าเป็นภาพที่เกิดจากจินตนาการของความทรงจำในวัยเด็ก ภาพแม่ปลูกหม่อน เลี้ยงหนอนไหม ภาพที่แม่ลูกและพี่ต้องออกไปเก็บใบหม่อนมาเลี้ยงตัวหนอนไหม การสาวเส้นไหมจากหม้อต้ม ภาพเหล่านี้ยังคงอยู่ในความทรงจำและจะหุดขึ้นมาเมื่อข้าพเจ้าได้พบเจอสิ่งเหล่านั้น ภาพแห่งความทรงจำต่างๆ ได้ก่อให้เกิดความรัก ความคิดถึงแม่เป็นแรงบันดาลใจในการสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์ชุดนี้ ซึ่งแสดงออกมาเป็นผลงานศิลปะรูปแบบจิตรกรรมสื่อผสมชุด ในห้วงความคิดถึงที่มีต่อแม่

ความมุ่งหมายและวัตถุประสงค์ของการศึกษา

เพื่อแสดงออกถึงความรัก ความคิดถึงและความหวังหาอาทรที่ข้าพเจ้ามีต่อแม่ นำเสนอผ่านจินตนาการของห้วงความคิดถึง จากวัสดุอุปกรณ์ของใช้ รวมถึงเครื่องมือและวัสดุอุปกรณ์ในการทอผ้าไหม เช่น เส้นด้ายไหม จ่อ ซึ่งเป็นอุปกรณ์ในการเลี้ยงไหม รังไหมของแม่ และความฝันที่เกิดขึ้นภายในจิตใจของข้าพเจ้า ผ่านการศึกษากระบวนการและเทคนิควิธีการทางด้านจิตรกรรมเทคนิคสื่อผสม

¹ ราชบัณฑิตยสถาน, ความรัก (ราชบัณฑิตยสถาน: กรุงเทพฯ, 2554).

² พจนานุกรม, "คิดถึง," (ราชบัณฑิตยสถาน 2554).

สมมติฐานการศึกษา

การสร้างสรรคผลงานศิลปะรูปแบบจิตรกรรมผสมในชุด ในห้วงความคิดถึงที่มีต่อแม่ สามารถสะท้อนและแสดงอารมณ์ความรู้สึกในความคิดถึงแม่ ให้กับผู้สร้างสรรคผลงานศิลปะและผู้ดูงานศิลปะได้ดี

ขอบเขตการสร้างสรรค

ด้านเนื้อหา

1. ศึกษาและสร้างสรรคผลงานที่แสดงออกถึงความรัก ความคิดถึงแม่ โดยผ่านการจินตนาการจากความทรงจำในวัยเด็ก เกี่ยวกับการเลี้ยงไหม การทอผ้าไหมของแม่

ด้านรูปแบบ/วิธีการ

1. ศึกษารูปแบบวิธีการทางด้านจิตรกรรมสื่อผสม โดยมีรูปแบบการวาด ปะติด และใช้วัสดุจริงมาประกอบกับผลงานด้วย

ด้านเทคนิค

1. ศึกษาและสร้างสรรคผลงานโดยใช้เทคนิคการวาด และการนำเอาวัสดุเข้ามาประกอบ เช่น เส้นด้ายไหมและด้ายชนิดอื่นๆมาสร้างสรรคผลงาน

ขั้นตอนของการสร้างสรรค

1. ศึกษาและเก็บรวมข้อมูลจากเอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง รูปแบบการสร้างสรรคผลงานของศิลปิน เพื่อเป็นพื้นฐานและแนวทางในการสร้างสรรคผลงาน

1.1 ข้อมูลเอกสาร ได้แก่

1.1.1 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1.1.2 เอกสารและข้อมูลที่เกี่ยวข้อง องค์ประกอบของการสร้างสรรค

ผลงานศิลปะ

1.1.3 รูปแบบและเทคนิคการสร้างสรรคผลงานของศิลปิน

1.2 ข้อมูลภาคสนาม ได้แก่

1.2.1 ภาพถ่ายวัสดุอุปกรณ์ของแม่ เช่น เสื้อ ผ้าถุง ของใช้ วัสดุอุปกรณ์การทอผ้า อุปกรณ์ในการเลี้ยงไหม เช่น จ่อ (ภาษาอีสาน) เส้นด้ายไหม

1.2.2 ภาพถ่ายบ้านเกิด ภูมิลำเนา

2. ออกแบบร่างผลงาน
3. วิเคราะห์ลักษณะผลงานที่ออกแบบ และปรับปรุงแบบร่าง
4. ศึกษาทดลองเทคนิคทางด้านจิตรกรรมสื่อผสม
5. สร้างสรรค์ผลงานรูปแบบจิตรกรรมสื่อผสม
6. สรุปผลงานและอภิปรายผล

วัสดุอุปกรณ์ในการสร้างสรรค์

1. สีน้ำมัน
2. สีอะคริลิก
3. ผ้าใบ
4. ค่ายใหม่และค้ายชนิดอื่นๆ
5. กล้องถ่ายรูป

แหล่งข้อมูลในการศึกษา

1. ศึกษาหาข้อมูลและแรงบันดาลใจจากสถานที่จริง วัสดุอุปกรณ์และเครื่องมือในกา
2. เลี้ยงไหม และการทอผ้าจากของจริง
3. ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับเนื้อหาและการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะ
4. ศึกษารูปแบบและเทคนิคทางด้านศิลปะจากศิลปินทั้งในและต่างประเทศ

ประโยชน์ที่ได้รับ

1. เสริมสร้างทักษะการสร้างสรรค์ศิลปะทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ
2. ได้รับรู้คุณค่าแห่งความงามทางทัศนศิลป์และสามารถถ่ายทอดความงามผ่านภาษา

ทางทัศนธาตุได้อย่างสร้างสรรค์

3. ได้ศึกษา ทดลองทางการสร้างสรรค์ด้วยเทคนิคและวัสดุต่างๆ ออกมาเป็นงานศิลปะที่ถ่ายทอดอารมณ์และความรู้สึกให้กับผู้ดูได้รับรู้และเข้าใจตรงตามวัตถุประสงค์ของการสร้างสรรค์

บทที่ 2

ข้อมูลและอิทธิพลในการสร้างสรรค์

การศึกษาและการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะชุด ในห้วงความคิดถึงที่มีต่อแม่ ก่อเกิดเป็นรูปแบบผลงานศิลปะแบบจิตรกรรมผสม ซึ่งเกิดจากความรัก ความคิดถึงแม่ ความรู้สึกนี้เกิดขึ้นในห้วงเวลาปัจจุบันข้าพเจ้าอยู่ห่างไกลแม่ เวลาและโอกาสที่จะไปดูแลผู้มีพระคุณก็มีน้อย ความรัก ความคิดถึงจึงได้เข้ามาแทนที่ของความรู้สึก และเป็นแรงบันดาลใจให้เกิดการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะขึ้นมา กล่าวคือการทำข้าพเจ้าได้พบเจอวัสดุอุปกรณ์ สิ่งของเครื่องมือเครื่องใช้ที่แม่เคยใช้ในอดีตหรือปัจจุบัน เช่น อุปกรณ์และเครื่องมือในการเลียงไหม เครื่องมือทอผ้าไหม เป็นต้น ในการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะของข้าพเจ้าได้รับอิทธิพลและแรงบันดาลใจในการศึกษาและการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะดังนี้

1. อิทธิพลจากความรัก ความผูกพันของลูกที่มีต่อแม่
2. อิทธิพลและแรงบันดาลใจจากวัสดุอุปกรณ์ในการเลียงไหมและการทอผ้า
3. อิทธิพลจากลัทธิศิลปะ
4. อิทธิพลจากศิลปกรรม

อิทธิพลจากความรัก ความผูกพันของลูกที่มีต่อแม่

ผลงานศิลปะชุดนี้เกิดจากความรัก ความคิดถึงที่ข้าพเจ้ามีต่อแม่ ซึ่งเป็นความรู้สึกภายในจิตใจของข้าพเจ้าที่ไม่มีเวลาคอยดูแลปรนนิบัติผู้มีพระคุณ ด้วยสถานที่ทำงานอยู่ห่างไกลจากแม่ จึงได้แต่เฝ้าคิดถึงและห่วงใยในความเป็นอยู่ของแม่ซึ่งอยู่คนเดียว และอยู่ในวัยชรามากแล้วมีอาการเจ็บปวดตามข้อกระดูก นั่งเดินไม่ค่อยสะดวก ความรู้สึกนี้เกิดขึ้นภายในจิตใจของข้าพเจ้ามากยิ่งขึ้นต่อเมื่อข้าพเจ้าได้พบเจอสิ่งที่อยู่ใกล้ตัวของแม่ซึ่งอยู่ในความทรงจำ เป็นภาพที่ติดตาตรึงใจของข้าพเจ้า เช่น เสื้อผ้าที่แม่เคยสวมใส่ ลายผ้าถุง ตะกร้าหมากที่แม่ชื่นชอบและข้าพเจ้าก็จะหาหมากพลู่ไปฝากแม่เสมอเมื่อเวลากลับไปเยี่ยมแม่ รวมถึงการได้พบเจอกับวัสดุอุปกรณ์ที่เมื่อครั้งในอดีตแม่เคยใช้ คือ อุปกรณ์เลียงไหม อุปกรณ์ทอผ้าไหม การย้อมเส้นด้ายไหมหลากสีสัน เป็นต้น สิ่งเหล่านี้เป็นภาพในความทรงจำที่ข้าพเจ้าไม่เคยลืม และเป็นแรงบันดาลใจในการกำหนดรูปแบบของการสร้างสรรค์เป็นผลงานศิลปะ

ภาพที่ 1 ภาพแสดงถึงความเป็นอยู่ของแม่ที่บ้าน
ถ่ายโดย นายหาญณรงค์ สีลาคุปต์ ถ่ายเมื่อ เดือนตุลาคม พ.ศ. 2559

ภาพที่ 2 ภาพแม่ นางบัน สีลาคุปต์
ถ่ายโดย นายหาญณรงค์ สีลาคุปต์ ถ่ายเมื่อ เดือนกุมภาพันธ์ พ.ศ. 2559

ข้าพเจ้าและครอบครัวเป็นคนชนบทและอาศัยอยู่กับท้องทุ่งนา ป่าไม้ มีชีวิตผูกพันอยู่กับสภาพภูมิอากาศและสิ่งแวดล้อมที่มีกลิ่นอายของคนพื้นบ้านแบบชนบทอีสาน ความรักความผูกพันระหว่างชีวิตของข้าพเจ้ากับท้องทุ่งนากว้างใหญ่ ป่าไม้เขียวจีและผลัดเปลี่ยนสีตามฤดูกาล ช่วยหล่อหลอมและซึมซับเข้ามาอยู่ในชีวิตและจิตวิญญาณของข้าพเจ้า พ่อและแม่คอยพร่ำสอนให้ลูกๆ ทุกคนมีชีวิตอยู่กับธรรมชาติและใช้ธรรมชาติเป็นที่อยู่อาศัยและแหล่งอาหาร การหาอยู่หากินตามพื้นดินกบหรือเขียด กิ่งกำหรือแย้ ถ้ำลงแม่น้ำลำคลองก็จะได้กุ้งหอยปูปลาชนิดต่างๆ สิ่งต่างๆ ที่กล่าวมาได้บ่มเพาะขัดเกลาชีวิต และจิตวิญญาณของลูกอีสาน ให้เป็นผู้ที่ใช้ชีวิตอย่างเรียบง่าย การดำรงชีวิตของชาวชนบทอีสานนั้นมีลักษณะเป็นไปตามฤดูกาล การประกอบอาชีพหลักของชาวชนบทก็เช่นเดียวกัน เกษตรกรรมที่ต้องพึ่งพาฝนเป็นหลักในการทำนาทำไร่ ในอดีตนั้นฤดูกาลแห่งชีวิตและความหวังของชาวอีสานคือฤดูฝน เมื่อฝนตกมาช่วยอ้อมหมายถึงฤดูทำนาก็ต้องเริ่มหันที่กลิ่นหอมอ่อนๆ ของต้นข้าวโชนมาจนสัมผัสได้ในความหอมละมุน ความชุ่มชื้นมีชีวิตทั่วทั้งผืนแผ่นดินอีสานเริ่มจากสีเขียวแปรเปลี่ยนเป็นสีเหลืองทองสุกไกลสุดตา และหายไปเมื่อหมดฤดูกาลเป็นอย่างนี้นานหลายชั่วอายุคนอีสานแล้ว และก็อยู่ในความทรงจำของข้าพเจ้าตั้งแต่เด็กเสมอมาจนถึงเวลาปัจจุบัน

การประกอบอาชีพของชาวชนบทอีสาน

ภาพที่ 3 ภาพทุ่งนาที่แสดงถึงอาชีพหลักของชาวชนบทอีสาน

ถ่ายโดย นายหาญณรงค์ สีลาคุปต์ ถ่ายเมื่อ วันที่ 10 มิถุนายน พ.ศ. 2560

ภาพที่ 4 ภาพไร่อ้อยเป็นอีกอาชีพหนึ่งของชาวอีสาน
 ถ่ายโดย นายหาญณรงค์ สีลาคุปต์ ถ่ายเมื่อ 10 มิถุนายน พ.ศ. 2560

ภาพที่ 5 ภาพแสดงไร่มันสำปะหลังเป็นอีกอาชีพหนึ่งที่ชาวชนบทอีสานนิยมปลูก
 ในพื้นที่ราบสูง
 ถ่ายโดย นายหาญณรงค์ สีลาคุปต์ ถ่ายเมื่อ 10 มิถุนายน พ.ศ. 2560

อิทธิพลและแรงบันดาลใจจากวัสดุอุปกรณ์ในการเลี้ยงไหมและการทอผ้า

ความรักความผูกพันระหว่างข้าพเจ้ากับแม่ของข้าพเจ้านั้น เหมือนกับลูกๆ ทุกคนที่รู้สึกถึงความรักกับแม่ของตน เพียงแต่อาจแตกต่างกันไปตามลักษณะของแต่ละครอบครัวซึ่งมีปัจจัยต่างๆ เข้ามา สำหรับความรักของข้าพเจ้ากับแม่นั้นเกิดขึ้นในช่วงเวลาปัจจุบันนี้ที่แม่ของข้าพเจ้าแก่ชราามากแล้ว ข้าพเจ้าเป็นลูกคนเล็กสุดในบรรดาพี่ๆ ทั้งหมดทุกคน ด้วยความลำบากพอกับแม่ต้องพาลูกๆ ไปหาที่ทำกินแห่งใหม่ทางแถบอีสานตอนใต้ เริ่มจากไม่มีอะไรเลยมีเพียงเสื้อผืนหมอนใบและเรือแรงที่มีบุกป่าถางไพรจับจองที่ทางทำกิน ความเหนื่อยยากและลำบากขนาดนี้ พ่อและแม่ก็อดทนเพื่อความรักลูกๆ ของตนเอง พอกับแม่ทำทุกอย่างเพื่อครอบครัวและลูก ซึ่งในสมัยที่ข้าพเจ้าเป็นเด็กนั้นเครื่องมือเครื่องมือต่างๆ ต้องทำเอง ก็ได้จากธรรมชาตินั่นเอง เช่น ไม้ไผ่ คราด เครื่องมือจับสัตว์ชนิดต่างๆ ไม่เหมือนทุกวันนี้มีขายตามตลาดของชุมชนเมืองทั่วไป พอกับแม่ก็จะแบ่งหน้าที่กันเองพอกับพี่ๆ ผู้ชายต้องออกไปทำงานกลางทุ่งนา ส่วนแม่และพี่ๆ ผู้หญิงก็จะอยู่บ้านทำงานบ้านและหุงหาอาหารไว้คอยพ่อและพี่ชายกลับมา

แม่ทำงานบ้านและทำในสิ่งที่รุ่นปู่ย่าตายายเคยสอนแม่ทำและข้าพเจ้าเคยเห็นตั้งแต่เด็ก เมื่อมีโอกาสก็จะได้ช่วยแม่ทำ แม่เลี้ยงไหมและทอผ้าไหมเพื่อไว้ใช้เองในครอบครัว ซึ่งไม่ต้องไปหาซื้อเขาแม่บอกกับข้าพเจ้าอย่างนั้น แม่ปลูกต้นหม่อนเพื่อเอาใบหม่อนมาเลี้ยงตัวหนอนไหม ตัวหนอนสร้างรังและชักเส้นใยสีเหลืองทองสุกเต็มกระดิ่งขนาดใหญ่ ภาษาอีสานเรียกว่า จ่อ แม่ดึงเส้นใยไหมออกจากรังไหมสีทองจนหมดจากรังมองเห็นตัวดักแด้อยู่ในหม้อต้มร้อนๆ และนำมาปรุงเป็นอาหารเมนูต่างๆ หรือจะหยิบกินในหม้อต้มขณะนั้นก็ได้อีกข้าพเจ้าเคยแกะกินหลังจากกลับจากโรงเรียน แม่ย้อมสีเส้นด้ายไหมเองให้เป็นสีต่างๆ ตามที่ต้องการแล้วนำไปตากแดดเรียงกันหลากสีสวยงามกลางแดด แม่เก็บเส้นด้ายไว้ด้วยอุปกรณ์ต่างๆ และแม่ก็ทอผ้าไหมไม่ว่าจะเป็นผ้าโสร่งผ้าถุงหรือผ้าขาวม้า เพื่อเก็บไว้ใช้ในครอบครัวหรือนำออกมาเพื่อเป็นของขวัญกำนัลในวาระต่างๆ เช่น งานบวชลูกชาย งานแต่งงาน เป็นต้น ภาพสิ่งต่างๆ ที่กล่าวมาแล้วในช่วงต้นยังคงเป็นภาพติดตาตรึงใจของข้าพเจ้าตลอดมา

ความรักและความคิดถึงแม่ของข้าพเจ้าเกิดขึ้นในห้วงเวลาปัจจุบัน ความรัก ความคิดถึงแม่เกิดขึ้นจากความห่างไกลกันของข้าพเจ้ากับแม่ ซึ่งข้าพเจ้าต้องไปทำงานห่างจากแม่ที่แก่ชราตามกาลเวลา ประกอบกับการเจ็บไข้ได้ป่วยเกิดขึ้นกับแม่ตามสังขารที่ร่วงโรยลงไป สิ่งเหล่านี้ได้เข้ามาวนเวียนอยู่ในใจของข้าพเจ้า ความรัก ความคิดถึงแม่จะปรากฏเป็นภาพกิจกรรมต่างๆ ที่ข้าพเจ้าเคยเห็นแม่ทำในครั้งที่ข้าพเจ้าเป็นเด็ก เช่น ข้าพเจ้าได้พบเจอวัสดุอุปกรณ์ในการเลี้ยงไหมก็มักจะทำให้ข้าพเจ้าคิดถึงแม่ขึ้นมาทันที หรืออาจจะเป็นเครื่องมือและอุปกรณ์ในการทอผ้าที่ชาวบ้านเขาทอผ้ากันก็จะทำให้ข้าพเจ้าคิดถึงแม่ขึ้นมาเช่นเดียวกัน วัสดุอุปกรณ์ในการเลี้ยงไหมและการทอผ้าที่กล่าวมานี้ได้เป็นแรงบันดาลใจให้ข้าพเจ้าเกิดความรัก ความคิดถึงแม่ และเป็นแรงพลังในการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะของวิทยานิพนธ์ชุดนี้ให้กับข้าพเจ้าอีกด้วย **ภาพวัสดุอุปกรณ์ของแม่ที่เป็นแรงบันดาลใจในการสร้างสรรค์**

ภาพที่ 6 ภาพแสดงถึงลักษณะความเป็นอยู่ในชีวิตประจำวันของแม่
ถ่ายโดย นายหาญณรงค์ สีลาคุปต์ ถ่ายเมื่อ เดือนตุลาคม พ.ศ. 2559

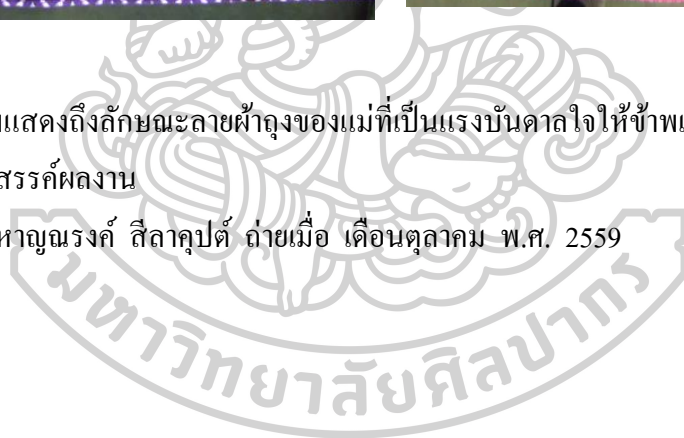
ภาพที่ 7 ภาพแสดงถึงความเป็นอยู่ของแม่ที่บ้าน แสดงให้เห็นถึงการใช้ชีวิตและความเป็นอยู่ของแม่ ที่มีลักษณะที่เรียบง่ายเป็นแบบชาวบ้านชนบทอีสาน ซึ่งมีข้าวของเครื่องใช้เพียงไม่กี่อย่าง แม่ใช้ชีวิตแบบสันโดษโดยและพอเพียง
ถ่ายโดย นายหาญณรงค์ สีลาคุปต์ ถ่ายเมื่อ เดือนตุลาคม พ.ศ. 2559

ภาพที่ 8 ภาพแสดงถึงลักษณะลายเสื้อที่แม่ชอบสวมใส่ไปทำบุญที่วัด
ถ่ายโดย นายหาญณรงค์ สีลาคุปต์ ถ่ายเมื่อ เดือนตุลาคม พ.ศ. 2559

ภาพที่ 9 ภาพแสดงถึงลักษณะลายผ้าถุงของแม่ที่เป็นแรงบันดาลใจให้ข้าพเจ้านำมาใช้สร้างสรรค์ผลงาน
ถ่ายโดย นายหาญณรงค์ สีลาคุปต์ ถ่ายเมื่อ เดือนตุลาคม พ.ศ. 2559

ภาพที่ 10 ภาพจ่อ ภาพกะสำหรับเลี้ยงไหม

ถ่ายโดย นายหาญณรงค์ สีลาคุปต์ ถ่ายเมื่อ เดือนกุมภาพันธ์ พ.ศ. 2559

ภาพที่ 11 ภาพแสดงลักษณะการเก็บจ่อไว้รอการนำไปใช้งานในครั้งต่อไป

ถ่ายโดย นายหาญณรงค์ สีลาคุปต์ ถ่ายเมื่อ เดือนเมษายน พ.ศ. 2560

ภาพที่ 12 ภาพแสดงลักษณะการเลี้ยงรังไหมในปัจจุบันโดยการใช้ตะแกรงลวดแทนจ่อไม้ไผ่
ถ่ายโดย นายหาญณรงค์ สีลาคุปต์ ถ่ายเมื่อ เดือนเมษายน พ.ศ. 2560

ภาพที่ 13 ภาพแสดงลักษณะรังไหมเรียงตัวภายในจ่อ
ที่มา: หญิงชาวบ้าน. ปลูกหม่อนเลี้ยงไหมสร้างรายได้ยั่งยืน-สืบสานตำนานไหมไทย.

Accessed June

15 , 2017, available from: <http://oknation.nationtv.tv/blog/countrygirl/2012/08/29/entry-2>

ภาพที่ 14 ภาพรังไหมสีขาว ที่ให้อารมณ์ความรู้สึกทางศิลปะอีกแบบหนึ่ง
ที่มา : RUENMAI-BAIMOLTD.,PART Accessed June 15 , 2017, available from:
<http://ftiebusiness.com>

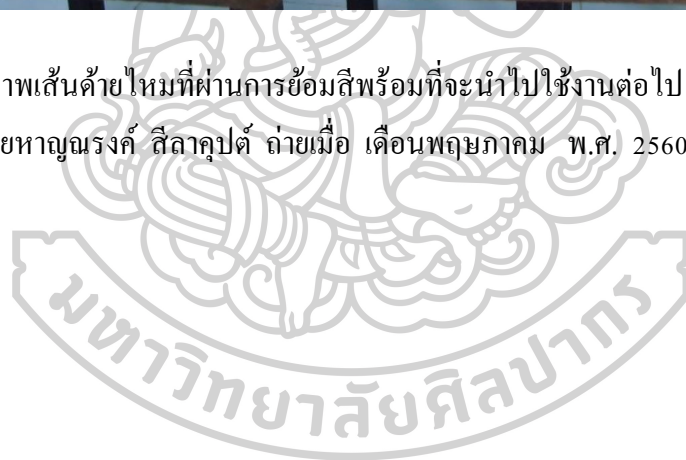
รังไหมสีเหลืองทองและรังไหมสีขาว เป็นอีกภาพที่ข้าพเจ้าเลือกใช้ในการสร้างสรรค์ผลงาน ข้าพเจ้าเกิดความประทับใจของภาพรังไหมสีเหลืองทองทุกเปล่งประกายอยู่ในความทรงจำของข้าพเจ้าไม่รู้ลืม ข้าพเจ้าเคยเก็บรังไหมช่วยแม่หลังจากกลับจากโรงเรียนในวัยเด็ก เพื่อเอาไปต้มชักใยทำเป็นเส้นด้ายไหม ภาพรังไหมสีขาวส่งผลกระทบต่อความรู้สึกในการสร้างสรรค์ ที่แสดงออกถึงความรัก ความคิดถึงที่บริสุทธิ์ของข้าพเจ้าที่มีต่อแม่

ภาพที่ 15 ภาพเส้นด้ายไหมที่ผ่านการชักใยออกจากรังไหม
ถ่ายโดย นายหาญณรงค์ สีลาคุปต์ ถ่ายเมื่อ เดือนเมษายน พ.ศ. 2560

ภาพที่ 16 ภาพเส้นด้ายไหมที่ผ่านการย้อมสีพร้อมที่จะนำไปใช้งานต่อไป
ถ่ายโดย นายหาญณรงค์ สีลาคุปต์ ถ่ายเมื่อ เดือนพฤษภาคม พ.ศ. 2560

อิทธิพลจากลัทธิศิลปะกรรม

สื่อผสม (Mixed media)

พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2554 ได้ให้ความหมายของคำว่า สื่อผสม เอาไว้ดังนี้ คือ วัสดุที่ใช้สำหรับการสร้างสรรค์งานทัศนศิลป์ร่วมกันตั้งแต่ 2 ชนิดขึ้นไป เช่น สีน้ำที่มีลักษณะบางใสกับสีโปสเตอร์ที่มีคุณสมบัติหนาที่บ ดินสอกับหมึก³ เป็นต้น

อิทธิพล ตั้งโฉลง ได้กล่าวไว้เกี่ยวกับการสร้างสรรค์ในยุคปัจจุบันว่า จิตรกรรมในยุคปัจจุบันอาจมีปริมาณหนา ขึ้นออกมาหรืออาจจะกลายเป็นผลงาน 3 มิติ ผสมผสานกับการวาดด้วยสีที่ลวดลายลึกลับ ประสานกันเป็นเอกภาพก็ได้⁴ นอกจากนี้ที่กล่าวมาแล้วในช่วงต้นเกี่ยวกับการสร้างสรรค์งานศิลปะในรูปแบบที่ผสมผสานกันในหลายเทคนิค ยังมีผู้ที่ให้ความหมายและคำจำกัดความของผลงานศิลปะในรูปแบบสื่อผสมอีก เช่น อารี สุทธิพันธุ์ ได้กล่าวไว้ดังนี้ สื่อผสม (Mixed media) ได้แก่ ผลงานทัศนศิลป์ที่เกิดจากการผสมผสานสื่อวัสดุ ศิลปะสาขาเดียวกันหรือต่างสาขาเข้าไว้ด้วยกัน ในผลงานชิ้นใดชิ้นหนึ่งด้วยวิธีการอย่างใดอย่างหนึ่งหรือหลากหลายวิธีการ เพื่อเป้าหมายการสร้างงานศิลปะชิ้นนั้นบรรลุผล ทั้งนี้โดยมีสื่อหรือวัสดุสาขาทัศนศิลป์เป็นส่วนประกอบหลัก และมีสื่อสาขาอื่นเป็นส่วนประกอบ⁵

สมพร รอดบุญ ก็ได้กล่าวเอาไว้เกี่ยวกับการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะแนวสื่อผสมไว้ดังนี้ สื่อผสม ในแง่ของการใช้วัสดุเป็นส่วนในการแสดงออกของศิลปินนั้น ชนิดของวัสดุจะไม่มีข้อกำหนดที่ตายตัว วัสดุที่ศิลปินนำมาใช้ผสมผสานกันในงานอาจเป็นได้ทั้งวัสดุที่มีอยู่แล้วในธรรมชาติ หรือวัสดุซึ่งเป็นผลผลิตของมนุษย์ สำหรับ สื่อผสม ที่เน้นในด้านกรรมวิธี หรือวิธีการในการแสดงออกของศิลปินก็เป็นสื่อที่ไร้ขอบเขตจำกัด ศิลปินจะใช้กรรมวิธีอะไรก็ได้โดยอิสระ เช่น สื่อผสมที่เป็นวิธีการทางจิตรกรรม ประกอบกับวิธีการทางประติมากรรมภาพถ่ายผสมกับจิตรกรรมหรือเสียง (sound) ประกอบด้วยประติมากรรมก็ได้⁶

³ สื่อผสม ((ราชบัณฑิตยสถาน 2554:) 2554).

⁴ อิทธิพล ตั้งโฉลง, "สื่อผสม " (2550).

⁵ อารี สุทธิพันธุ์, สื่อผสม (2528).

⁶ สมพร รอดบุญ., "สื่อผสม," <http://www.ryt9.com>.

การสร้างสรรค์งานศิลปะในรูปแบบสื่อผสมนั้นอาจกล่าวได้ว่า เป็นการสร้างสรรค์ผลงานแบบผสมผสานกันในหลายเทคนิคและหลายวัสดุเข้าด้วยกันในผลงานชิ้นเดียวกัน ซึ่งเป็นการสร้างสรรค์ที่ไม่หยุดนิ่งและหลุดออกจากกรอบแนวคิดแบบเดิมๆ ทำให้เกิดรูปแบบทางศิลปะแปลกใหม่และหลากหลายต่อผู้ที่สร้างสรรค์งานศิลปะและสนใจศิลปะ

อิทธิพลจากศิลปกรรม

การศึกษาและการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะในวิทยาลัยศิลปะมี การศึกษาการวิเคราะห์ผลงานศิลปะรวมถึงแนวคิดของศิลปินในการสร้างสรรค์ผลงาน เพื่อนำมาเป็นแนวทางในการศึกษาและสร้างสรรค์ผลงานศิลปะของข้าพเจ้า โดยได้ศึกษาศิลปินดังต่อไปนี้

1. Chiharu Shiota
2. Annette Messager
3. อัฐพร นิมมาลัยแก้ว

ซึ่งมีรายละเอียดทั้งแนวคิดของศิลปิน เทคนิคในการสร้างสรรค์ผลงานของศิลปินรวมถึงรูปแบบของการนำเสนอผลงานศิลปะของศิลปินแต่ละท่านทั้งในประเทศและต่างประเทศดังต่อไปนี้

Chiharu Shiota

ชิฮารุ ชิโตะ (Chiharu Shiota) เป็นศิลปินหญิง เกิด 1997 โอซาก้า, ประเทศญี่ปุ่น อาศัยและทำงานที่เบอร์ลินมาตั้งแต่ปี 1996 ชิโตะ (Shiota) ศึกษาที่ Seika University ในเกียวโตและที่โรงเรียนต่างๆ ในประเทศเยอรมนี

ผลงานของ Shiota เชื่อมโยงด้านต่างๆของศิลปะการแสดงและการปฏิบัติในการติดตั้งส่วนใหญ่เป็นที่รู้จักสำหรับห้องที่กว้างใหญ่ของเธอ ในหัวข้อหรือความคิด ที่เธอเชื่อมโยงเครื่องชามธรรมชาติกับสิ่งที่ป็นรูปธรรม วัตถุในชีวิตประจำวันเช่นกุญแจ หน้าต่าง ชุด รองเท้า เรือ และกระเป๋าเดินทาง นอกจากงานด้านการติดตั้งแล้วเธอยังร่วมมือกับนักออกแบบทำเต็นท์และนักแต่งเพลงอย่าง Toshio Hosokawa, Sasha Waltz และ Stefan Goldmann สำหรับงาน

โอเปร่าคอนเสิร์ตและการเต้นอีกด้วย จากการศึกษาการสร้างสรรค์ผลงานของศิลปินหญิง ชิฮารุ ชิโตะ (Chiharu Shiota) เขาใช้วัสดุชนิดต่างๆ มาประกอบกันเพื่อสื่อความหมายสิ่งที่สังเกตเห็นก็คือวัสดุที่เป็นเส้นด้าย หรือเชือกยังคงมีในผลงานของเขาทุกชิ้น วัสดุอุปกรณ์อื่นๆ อาจเปลี่ยนไปตามความมุ่งหมายของศิลปินที่ตั้งจุดมุ่งหมายของความคิดไว้ในการสื่อความหมายถึงผู้ชม แต่เส้นด้ายหรือเชือกที่ร้อยโยงใยเชื่อมโยงสานกันต่อเนื่องจนเกิดภาพที่มีพลังและเกิดจินตนาการให้กับผู้ชม

ภาพที่ 17 ศิลปิน Chiharu Shiota

“After the Dream” 2016, Toyota Municipal Museum of Art, Aichi, Japan,

ที่มา : Chiharu Shiota. Accessed July 28, 2017. available from: <http://www.chiharu-shiota.com/en/>

ภาพที่ 18 ศิลปิน Chiharu Shiota

“A Long Day” 2015, K21 Kunstsammlung Nordrhein Westfalen, Düsseldorf, Germany,

ที่มา: Chiharu Shiota Accessed July 28, 2017, available from: <http://www.chiharu-shiota.com/en/>

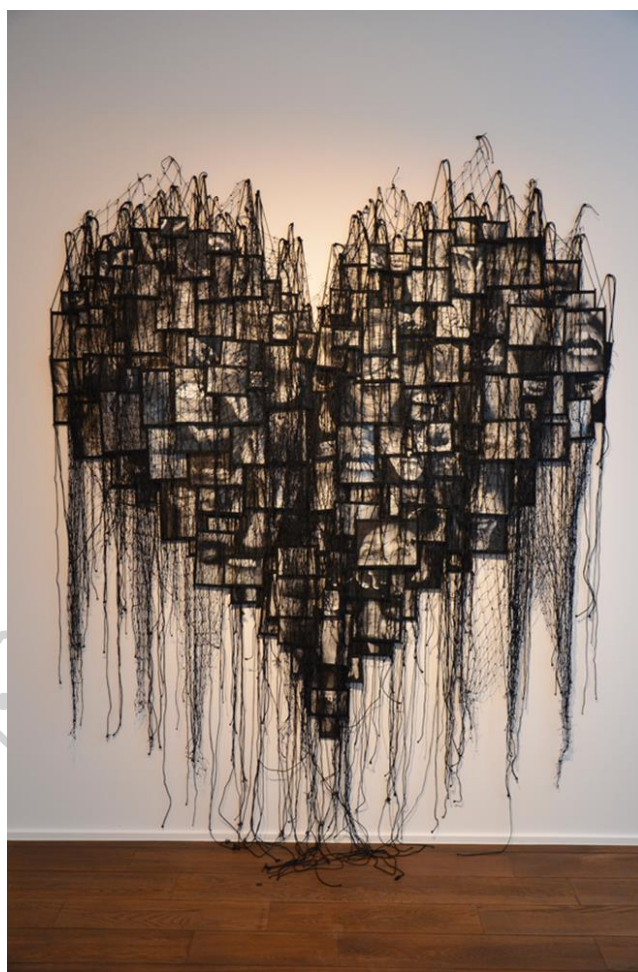
ภาพที่ 19 ศิลปิน **Chiharu Shiota**

“The Key in the Hand”, 2015, The 56th International Art Exhibition - la Biennale di Venezia, Venice/Italy,

ที่มา: Chiharu Shiota Accessed July 28, 2017, available from: <http://www.chiharu-shiota.com/en/>

Annette Messager

Annette Messager เป็นศิลปินภาพชาวฝรั่งเศส ผลงานส่วนใหญ่ของเธอจะมีลักษณะของการใช้รูปแบบสื่อผสม โดยจะใช้ภาพถ่ายภาพพิมพ์และภาพวาดและวัสดุต่างๆ เข้ามาประกอบในชิ้นงาน ในปี 2548 เธอได้รับรางวัล Golden Lion Award จาก Venice Biennale สำหรับผลงานศิลปะของเธอที่ Pavilion ฝรั่งเศส ในปีพ.ศ. 2516 เธอได้รับรางวัล Praemium Imperiale International Arts Award ปัจจุบันเธออาศัยและทำงานใน Malakoff ประเทศฝรั่งเศส

ภาพที่ 20 ศิลปิน Annette Messager

My vows under net-Heart. 1997-1999 Black and white photographs, strings.

ที่มา: Pinterest . Explore White Art, Black And White, and more. Accessed July 28, 2017, available from: <https://www.pinterest.com/pin/114067803041019035/>

ภาพที่ 21 ศิลปิน Annette Messager

Annette Messager, CHANCE, (2011), black net, wireImage courtesy the artist and Marian Goodman Gallery, Paris and New York

ที่มา: John McDonal . Accessed July 28, 2017, available from:
<http://johnmcdonald.net.au/2014/annette-messager/>

ภาพที่ 22 ศิลปิน Annette Messager

Annette Messager, MES VOEUX – MY VOWS, (1989), black net, wireImage courtesy the artist and Marian Goodman Gallery, Paris and New York

ที่มา: John McDonal . Accessed July 28, 2017, available from:

<http://johnmcdonald.net.au/2014/annette-messager/>

อัฐพร นิมมาลัยแก้ว

อัฐพร นิมมาลัยแก้ว จบการศึกษาปริญญาศิลปมหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตรกรรม คณะจิตรกรรม ประติมากรรมและภาพพิมพ์ มหาวิทยาลัยศิลปากร ศิลปินที่นำวัสดุมาเป็นสื่อในการแสดงออกทางด้านศิลปะ จากการศึกษาการสร้างสรรค์ผลงานของศิลปิน อัฐพร นิมมาลัยแก้ว พบว่าศิลปินได้นำวัสดุใกล้ตัวที่ใช้อยู่ในกิจกรรมประจำวันมาเป็นสื่อในการบอกเล่าเรื่องราว และการเชื่อมโยงด้วยเส้นด้ายเพื่อบอกเล่าเรื่องราวไปถึงภาพวาดที่แสดงความรู้สึกบางอย่างอยู่เบื้องหลังสุดของผลงาน ซึ่งเป็นบุคคลที่ใกล้ชิดกับศิลปิน เช่น พ่อ แม่ หรือเด็ก หญิงสาว เป็นต้น

ภาพที่ 23 ศิลปิน อัฐพร นิมมาลัยแก้ว

ชื่องาน : แก้อีของแม่

ปีสร้าง (พ.ศ.) : -

เทคนิค : จิตรกรรมผสม (วัสดุจริง เส้นด้าย)

ขนาด (ซม.) : 200 x 201 x 105 ซม.

ที่มา : อัฐพร นิมมาลัยแก้ว Art Database Rama IX Art Museum. เข้าถึงเมื่อ 29 กรกฎาคม 2560. เข้าถึงจาก

<http://www.rama9art.org/artisan/artdb/artists/home.php?p=profiles&name=Uttaporn%20Nimmalaikaw>

ภาพที่ 24 ศิลปิน อัฐพร นิมมาลัยแก้ว

ชื่องาน : จิ๋วแต่แม่

ปีสร้าง (พ.ศ.) : -

เทคนิค : จิตรกรรมบนผ้าบาง

ขนาด (ซม.) : 200 x 191 ซม.

ที่มา: อัฐพร นิมมาลัยแก้ว Art Database Rama IX Art Museum. เข้าถึงเมื่อ 29 กรกฎาคม 2560. เข้าถึงจาก

<http://www.rama9art.org/artisan/artdb/artists/home.php?p=profiles&name=Uttaporn%20Nimma%20laikaew>

ภาพที่ 25 ศิลปิน อัฐพร นิมมาลัยแก้ว

ชื่องาน มโนภาพแห่งทุกขสัจจะ หมายเลข 2

เทคนิค จิตรกรรมผสม

ขนาด 193x202 ซม.

ที่มา: อัฐพร นิมมาลัยแก้ว. Cult and Trace ศิลปะวิถี วัฒนธรรมสัมพันธ์ และทัศนวิจารณ์.

เข้าถึงเมื่อ 29 กรกฎาคม 2560. เข้าถึงจาก https://cultandtrace.blogspot.com/2011/09/blog-post_22.html

จากการศึกษารูปแบบและเทคนิคการสร้างสรรค์ของศิลปินในการแสดงออกเป็นผลงานศิลปะ พบว่าศิลปินเลือกนำวัสดุที่ให้ความรู้สึกถึงการเชื่อมโยงของวัตถุต่างๆ เพื่อบอกเล่าเรื่องราวของการสร้างสรรค์ สะท้อนให้เห็นวิถีคิดและการแสดงออกทางรูปแบบของศิลปะที่ผสมผสานกันระหว่างรูปแบบศิลปะต่างประเภทกันเข้าด้วยกันได้อย่างลงตัว ผลงานศิลปะแสดงออกถึงเอกลักษณ์อันโดดเด่นและแนวคิดที่แน่วแน่ของการสร้างสรรค์ เป็นแนวทางให้กับข้าพเจ้าในการศึกษาและสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์ในครั้งนี้ และวงการศิลปะสมัยใหม่ได้ศึกษาต่อไป

ตารางที่ 1 ตารางวิเคราะห์ผลงานศิลปินที่มีผลต่อการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะ

ชื่อศิลปิน ผลงาน	เนื้อหา	รูปแบบ	เทคนิค	อิทธิพลที่ได้เพื่อนำมา สร้างสรรค์ผลงาน
<p>Chiharu Shiota</p> 	<p>เนื้อหาเกี่ยวกับสื่อทฤษฎีแฉและปลดสื่อคปรระตูของความเป็นอิสระและความรู้ปกปิดความลับคุ้มครองสิ่งที่มีค่าความเป็นส่วนตัวและให้เข้าถึงที่ไม่ซ้ำกับโลกที่ไม่รู้จัก</p>	<p>การจัดวาง (Installation)</p>	<p>สื่อผสม (Mixed media) การผูกโยงเชือกกับวัตถุแบบต่างๆ</p>	<p>แนวความคิดที่เชื่อมโยงระหว่างวัตถุ สิ่งของชนิดต่างๆ ให้เกิดความสัมพันธ์กับเรื่องราวที่น่าเสนอ โดยที่เนื้อหาที่ต้องการนำเสนอมีความสัมพันธ์กันกับวัตถุที่นำมาใช้ในผลงาน</p>
<p>Annette Messager</p> 	<p>คำสัจย์สาบานของนั้ณภายใต้หัวใจ - สุทธิ</p>	<p>การจัดวาง (Installation)</p>	<p>สื่อผสม (Mixed media) การผูกโยงเชือกกับวัตถุแบบต่างๆ</p>	<p>การนำภาพส่วนต่างๆ ของร่างกายของตนเอง นำมาจัดวางใหม่โดยไม่เรียงกันตามความเป็นจริง แต่อยู่ภายใต้เนื้อหาที่ศิลปินต้องการที่จะนำเสนอผ่านรูปทรงที่จุดสำคัญของเนื้อหา</p>

ชื่อศิลปิน ผลงาน	เนื้อหา	รูปแบบ	เทคนิค	อิทธิพลที่ได้เพื่อนำมา สร้างสรรค์ผลงาน
<p>อัฐพร นิมมาลัยแก้ว</p> 	<p>เนื้อหาเกี่ยวกับแม่และเก้าอี้ของแม่ซึ่งเป็นวัตถุสิ่งของที่ใกล้ชิดกับแม่หรือบุคคลที่ศิลปินต้องการนำเสนอ</p>	<p>การจัดวาง (Installation)</p>	<p>สื่อผสม (Mixed media) จิตรกรรมผสม</p>	<p>แนวคิดความผูกพันระหว่างผู้สร้างงาน ผ่านวัตถุที่เป็นตัวแทนของบุคคลที่ใกล้ชิดกับศิลปินหรือบุคคลใกล้ชิดตัว มีการนำวัสดุมาเชื่อมโยงเข้ากันระหว่างภาพวาดกับวัตถุนั้นๆ</p>

บทที่ 3

วิธีการดำเนินการสร้างสรรค์ผลงาน

กระบวนการศึกษาและการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะในรูปแบบจิตรกรรมสื่อผสมในชุดนี้ ต้องการแสดงออกถึงความรัก ความคิดถึงแม่ ผู้เป็นที่รัก ผ่านจินตนาการในห้วงลึกภายในจิตใจ ซึ่งมีที่มาจากประสบการณ์ในวัยเด็กที่แม่และลูกเคยร่วมกันเก็บใบหอมมาเลี้ยงไหม การทำเส้นด้ายไหม มัดและย้อมสีเส้นไหมหลากสีส้น การทอผ้าไหมของแม่ เป็นต้น จากประสบการณ์ในวัยเด็กผ่านกาลเวลาและการอยู่ห่างไกลจากแม่ ทำให้เกิดภาพเก่าๆ ขึ้นมาภายในจิตใจเมื่อครั้งที่ข้าพเจ้าได้พบเจอวัสดุอุปกรณ์ต่างๆ ในการทอผ้า หรือสิ่งของต่างๆ ที่แม่เคยใช้ แม้จะไม่มีแม่มาอยู่ใกล้แต่ก็ทำให้คิดถึงแม่ การบ่มเพาะความรัก ความคิดถึงในห้วงเวลาปัจจุบัน การแสดงออกของความรักความคิดถึง ผ่านภาษาทางศิลปะในรูปแบบจิตรกรรมสื่อผสม โดยวัสดุที่เป็นสื่อกลางทางทัศนธาตุมาผสมผสานกันกับทัศนธาตุทางศิลปะจนเกิดเป็นผลงานศิลปะในผลงานชุดนี้

รูปแบบการสร้างสรรค์

การสร้างสรรค์ผลงานศิลปะในชุดนี้ นำเสนอผ่านกระบวนการศึกษาและทดลองสร้างสรรค์ผลงานศิลปะในรูปแบบจิตรกรรมสื่อผสม มีการนำวัสดุที่ทำหน้าที่เป็นสื่อกลางแทนความรัก ความคิดถึงที่ลูกมีต่อแม่ ถ่ายทอดผ่านภาพวาดรังไหมที่อยู่ในความทรงจำในวัยเด็ก จินตนาการจากกาลเวลาที่ผ่านไป การได้พบเจอกับวัสดุอุปกรณ์ต่างๆ ที่แม่เคยใช้ในการเลี้ยงไหม และทอผ้าไหม เช่น ผ้าไหม รังไหม เส้นด้ายไหม อุปกรณ์ที่ใช้สำหรับทำเส้นด้าย จ้อ (ภาษาถิ่นอีสาน) ตามพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน แปลว่าภาชนะชนิดหนึ่งรูปร่างคล้ายกระดิ่ง มีใ้สานเป็นช่องโค้งอยู่ภายใน ใช้เลี้ยงตัวไหม โดยเฉพาะรังไหมและเส้นด้ายไหมที่ผ่านการย้อมสีเพื่อให้ได้เส้นด้ายหลากสีส้นนั้น ได้ก่อให้เกิดจินตนาการและการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะที่แทนความรัก ความคิดถึงที่ข้าพเจ้ามีต่อแม่มากยิ่งขึ้น

ขั้นตอนการสร้างสรรค์

เมื่อได้รับแรงบันดาลใจที่สามารถสร้างจินตนาการจากความทรงจำแห่งความรัก ความคิดถึง ให้เกิดขึ้นภายในจิตใจ การเก็บรวบรวมข้อมูล ผ่านการบันทึกเป็นแบบร่าง เพื่อการวิเคราะห์ การแก้ไขและปรับปรุงแบบร่าง นำมาสู่การสร้างสรรค์และพัฒนาผลงาน สามารถเรียบเรียงเป็น ขั้นตอนดังนี้

1. เก็บรวบรวมและบันทึกข้อมูลที่สร้างแรงบันดาลใจของความรัก ความคิดถึง เช่น เส้นด้ายไหม จ่ออุปกรณ์สำหรับเลี้ยงไหม รังไหม ลายผ้าถุง เป็นต้น บันทึกข้อมูลโดยภาพถ่าย สถานที่จริง เช่น บ้านเกิด ภาพแม่
2. กำหนดรูปแบบเนื้อหาและรูปแบบของผลงาน โดยการสเก็ตช์เป็นแบบร่างคร่าวๆ
3. วิเคราะห์ภาพสเก็ตช์เพื่อปรับปรุงภาพสเก็ตช์ และคัดเลือกภาพสเก็ตช์ นำเสนอต่อ อาจารย์ที่ปรึกษา
4. ดำเนินการสร้างสรรค์ผลงานแบบจิตรกรรมสื่อผสม และนำเสนอผลงานต่ออาจารย์เป็นระยะ เพื่อวิเคราะห์ถึงปัญหาและแก้ไขผลงานต่อไป
5. นำเสนอผลงานเพื่อสรุปกระบวนการศึกษาและการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะต่อคณาจารย์ และผู้ทรงคุณวุฒิ

การสร้างสรรค์ผลงานศิลปะในแต่ละชั้นในผลงานวิทยานิพนธ์ชุดนี้ หลังจากที่ได้เก็บรวบรวมข้อมูลและแรงบันดาลใจแล้ว ตลอดจนวิเคราะห์ผลงานการสเก็ตช์จนถึงขั้นตอนการปฏิบัติการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะ ซึ่งมีวิธีการและขั้นตอนการสร้างสรรค์ผลงานตั้งแต่เริ่มต้นจนเสร็จสมบูรณ์มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. ขั้นตอนการทำเฟรม ขั้นตอนนี้เป็นการสร้างขนาดและโครงไม้สำหรับชิงช้าโย หลังจากที่ได้กำหนดขนาดของชิ้นงานเสร็จแล้ว เพื่อเตรียมที่จะปฏิบัติงานในขั้นตอนต่อไป

ภาพที่ 26 แสดงการสร้างโครงไม้สำหรับชิงช้าโย

ถ่ายโดย นายหาญณรงค์ สีลาคุปต์ ถ่ายเมื่อ เดือนพฤษภาคม พ.ศ. 2560

2. ขั้นตอนการชิงผ้าใบและการตอกตะปู การปฏิบัติการในขั้นตอนนี้เริ่มจากการชิงผ้าใบสำหรับการร่างภาพในขั้นตอนต่อไปก่อน หลังจากที่ชิงผ้าใบเสร็จแล้วจึงตอกตะปูไว้ด้านหลังของเฟรม สำหรับการชิงเส้นด้ายในแต่ละชั้น ซึ่งการตอกตะปูนี้ใช้ตะปูขนาดครึ่งนิ้ว และตอกตะปูห่างกันประมาณ 1 เซนติเมตร

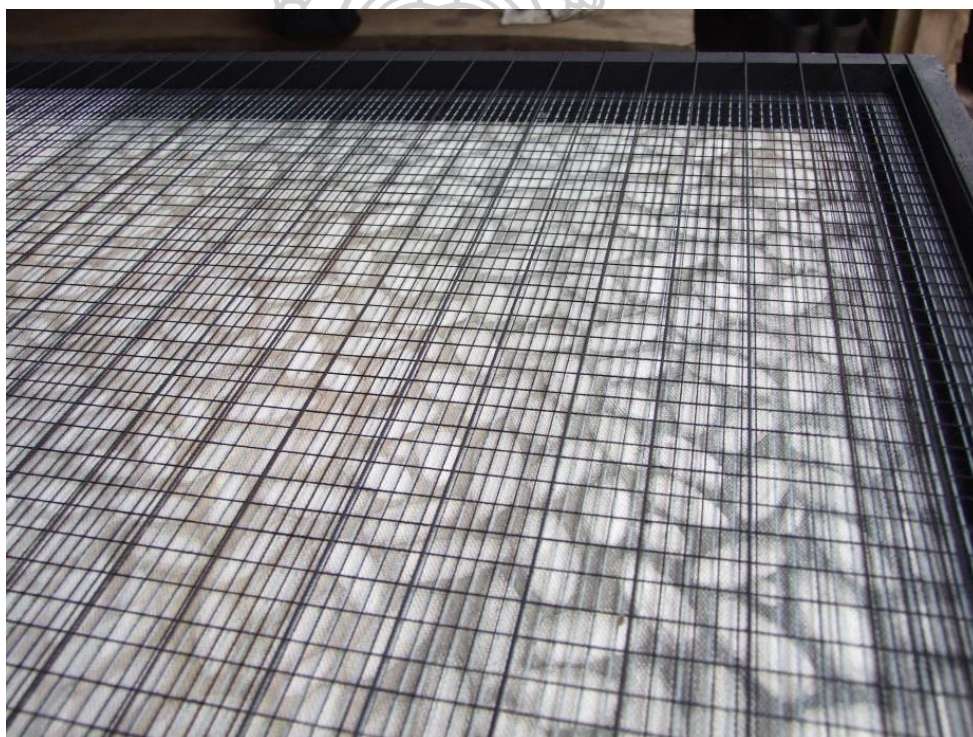
ภาพที่ 27 แสดงการอุปกรณ์และการตอกตะปูด้านหลังเฟรม
ถ่ายโดย นายหาญณรงค์ สีลาคุปต์ ถ่ายเมื่อ เดือนพฤษภาคม พ.ศ. 2560

3. ขั้นตอนการร่างภาพและการลงสีขั้นที่ 1 การปฏิบัติกรร่างภาพและการลงสีในขั้นตอนนี้ ใช้วิธีการลงสีน้ำมันผสมกับน้ำยาที่ทำให้สีน้ำมันแห้งเร็ว เสร็จแล้วใช้วิธีเช็ดสีออกโดยการใช้ทินเนอร์ซึ่งการใช้ทินเนอร์เช็ดนี้ ถ้าเช็ดซ้ำๆ ที่เดิมผลที่ได้บริเวณที่เช็ดออกนั้นจะให้ความสว่างมากขึ้น เพราะฉะนั้นการควบคุมภาพให้ได้ความสว่างมากหรือน้อยอยู่ที่ความต้องการของผู้ปฏิบัติงานและการควบคุมการเช็ดสีน้ำมันออกในส่วนที่ต้องการ และในขั้นตอนนี้ก็เริ่มนำลวดลายของผ้าถุงหรือลายเสื้อของแม่มาติดบนบริเวณที่ต้องการ หลังจากนั้นต้องรอเวลาให้ทั่วทั้งภาพแห้งสนิทแล้วจึงเริ่มขั้นตอนต่อไป

ภาพที่ 28 แสดงการลงสีและปะติดลวดลายผ้าถุงและลายเสื้อของแม่
ถ่ายโดย นายหาญณรงค์ สีลาคุปต์ ถ่ายเมื่อ เดือนพฤษภาคม พ.ศ. 2560

4. ขั้นตอนการจิ้งเส้นด้ายไหมและเส้นด้ายสังเคราะห์ การปฏิบัติงานในขั้นตอนนี้เป็นการจิ้งเส้นด้ายบนภาพที่เราวาดเสร็จแล้ว ขั้นตอนนี้เริ่มจากการจิ้งเส้นด้ายที่ละชั้นขึ้นอยู่กับผลงานแต่ละชั้นที่ต้องการมิติของภาพ นั้นหมายถึงถ้าภาพมี 3 ชั้น เพื่อให้เกิดมิติมากขึ้น ก็จะต้องสร้างกรอบไม้และตอกตะปูจำนวน 3 กรอบ การจิ้งเส้นด้ายนั้นให้ตั้งฉากและขนานกันรวมถึงมีระยะที่เท่ากันในแต่ละชั้น ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความต้องการในการออกแบบว่าในชั้นไหนจะให้การจิ้งเส้นด้ายมีระยะห่างกันเท่าใด รวมถึงการจิ้งเส้นด้ายจากห่างกันแล้วก็เริ่มชิดกัน เพื่อให้เกิดการไล่ระยะของสีเส้นด้ายในแต่ละชั้น

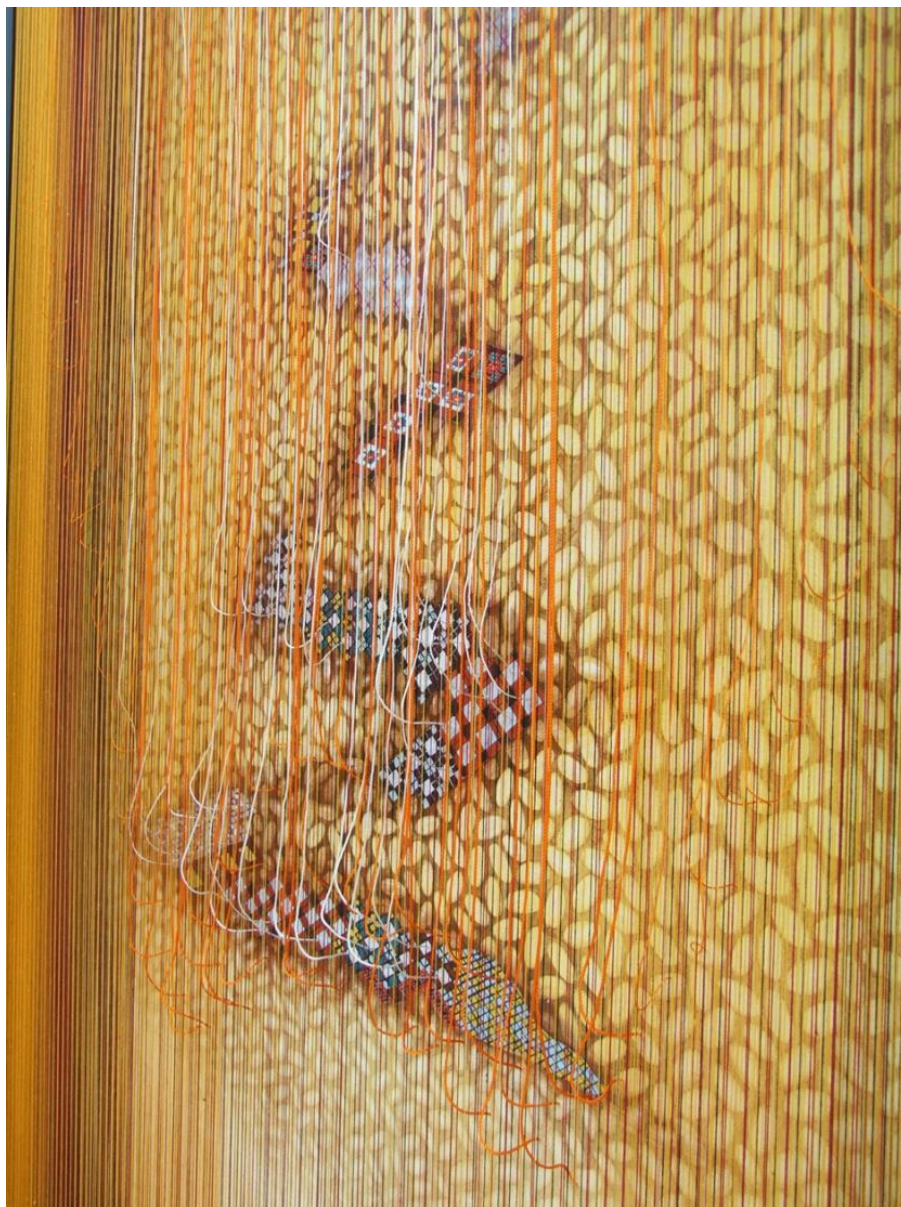
ภาพที่ 29 ภาพด้านหน้า แสดงการจิ้งเส้นด้ายแต่ละชั้น

ถ่ายโดย นายหาญณรงค์ สีลาคุปต์ ถ่ายเมื่อ เดือนพฤษภาคม พ.ศ. 2560

ภาพที่ 30 ภาพด้านหลัง แสดงจำนวนชั้นไม้ที่ตอกตะปู
ถ่ายโดย นายหาญณรงค์ สีลาคุปต์ ถ่ายเมื่อ เดือนพฤษภาคม พ.ศ. 2560

5. ขั้นตอนการผูกโยงเส้นด้ายกับภาพพื้นหลัง เป็นการแสดงความรู้สึกรัก ความคิดถึง ผ่านสายใยของเส้นด้ายที่เชื่อมโยงไปถึงภาพที่อยู่เบื้องหลังเสมือนตัวแทนของจินตนาการในห้วงของเวลาในอดีต ผ่านเส้นด้ายที่โค้งเชื่อมโยงความนุ่มนวล ความอ่อนโยนแสดงออกถึงความรักที่จริงแท้ของลูกที่มีต่อแม่ ขั้นตอนนี้ใช้วิธีการเจาะร้อยเส้นด้ายทีละเส้นและทีละสี ซึ่งเป็นสีเดียวกันกับภาพพื้นหลังแล้วมาผูกมัดติดกับตะปูที่อยู่ด้านหลังเฟรม หลังจากนั้นก็ตกแต่งจัดเส้นด้ายให้สวยงามตามความต้องการ

ภาพที่ 31 แสดงการเจาะร้อยเส้นด้ายให้เชื่อมโยงกับภาพพื้นหลัง
ถ่ายโดย นายหาญณรงค์ สีลาคุปต์ ถ่ายเมื่อ เดือนพฤษภาคม พ.ศ. 2560

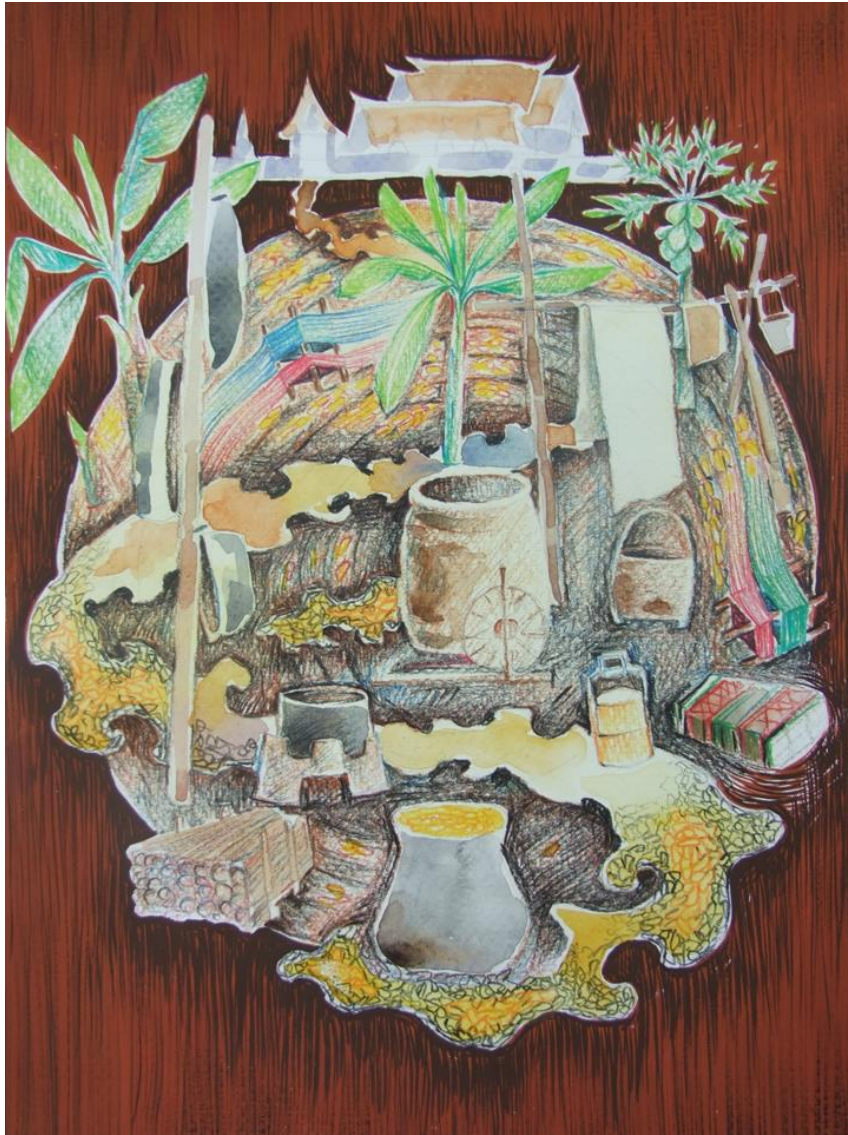

ภาพที่ 32 แสดงการเจาะร้อยเส้นด้ายให้เชื่อมโยงกับภาพพื้นหลัง ซึ่งสีของเส้นด้ายขึ้นอยู่กับ
อารมณ์และความรู้สึกของความคิดถึงแม่
ถ่ายโดย นายหาญณรงค์ สีลาคุปต์ ถ่ายเมื่อ เดือนพฤษภาคม พ.ศ. 2560

ภาพสเก็ตช์แสดงรูปแบบของผลงาน

ภาพที่ 33 ภาพสเก็ตช์ชิ้นที่ 1 แสดงถึงจินตนาการของการดำเนินชีวิตในแต่ละวันของแม่
ถ่ายโดย นายหาญณรงค์ สีลาคุปต์ ถ่ายเมื่อ เดือนพฤษภาคม พ.ศ. 2560

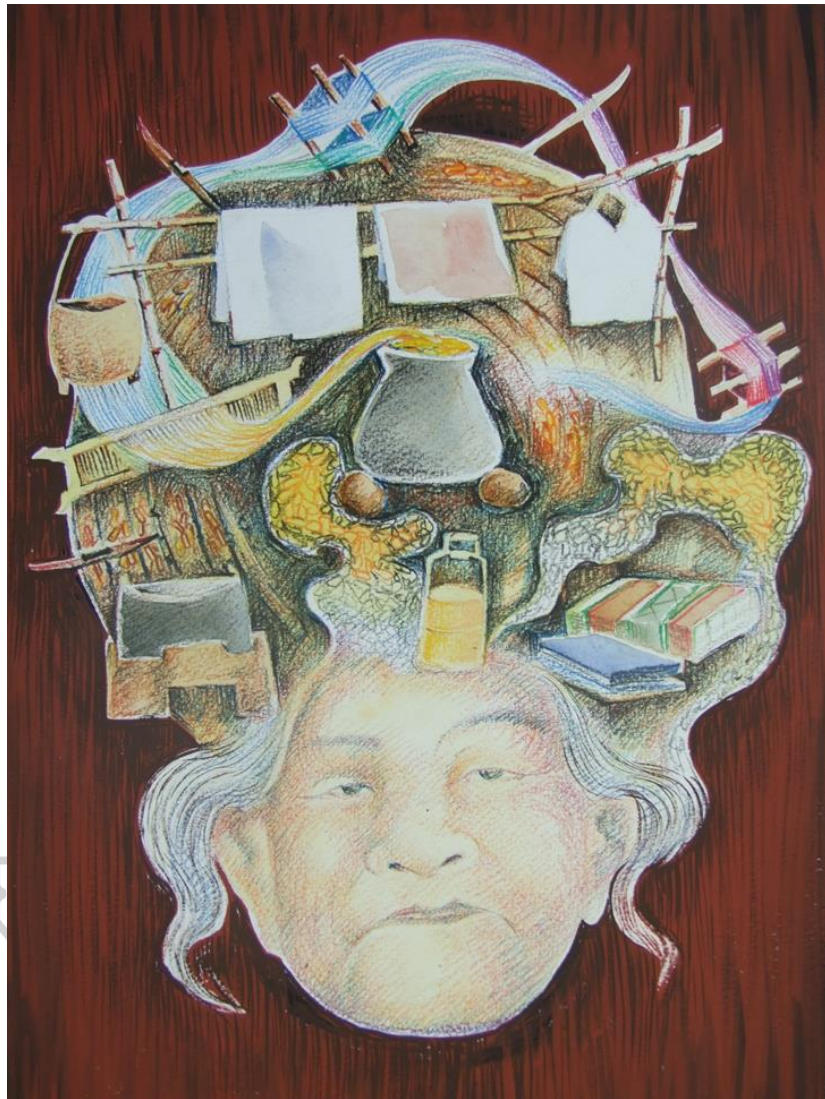

ภาพที่ 34 ภาพสเก็ตช์ชิ้นที่ 2 แสดงถึงจินตนาการของการดำเนินชีวิตในแต่ละวันของแม่
ถ่ายโดย นายหาญณรงค์ สีลาคุปต์ ถ่ายเมื่อ เดือนพฤษภาคม พ.ศ. 2560

ภาพที่ 35 ภาพสเก็ตช์ชิ้นที่ 3 แสดงถึงจินตนาการของความคิดถึงแม่กับการเลี้ยงไหม
ถ่ายโดย นายหาญณรงค์ สีลาคุปต์ ถ่ายเมื่อ เดือนพฤษภาคม พ.ศ. 2560

ภาพที่ 36 ภาพสเก็ตช์ชิ้นที่ 4 แสดงถึงจินตนาการของความคิดถึงแม่กับการเลี้ยงไหม
ถ่ายโดย นายหาญณรงค์ สีลาคุปต์ ถ่ายเมื่อ เดือนพฤษภาคม พ.ศ. 2560

ภาพที่ 37 ภาพก็ตซ์ซึ้นที่ 5 จินตนาการแห่งความคิดถึงแสดงออกถึงสายใยแห่งความรักที่มีต่อแม่
ถ่ายโดย นายหาญณรงค์ สีลาคุปต์ ถ่ายเมื่อ เดือนพฤษภาคม พ.ศ. 2560

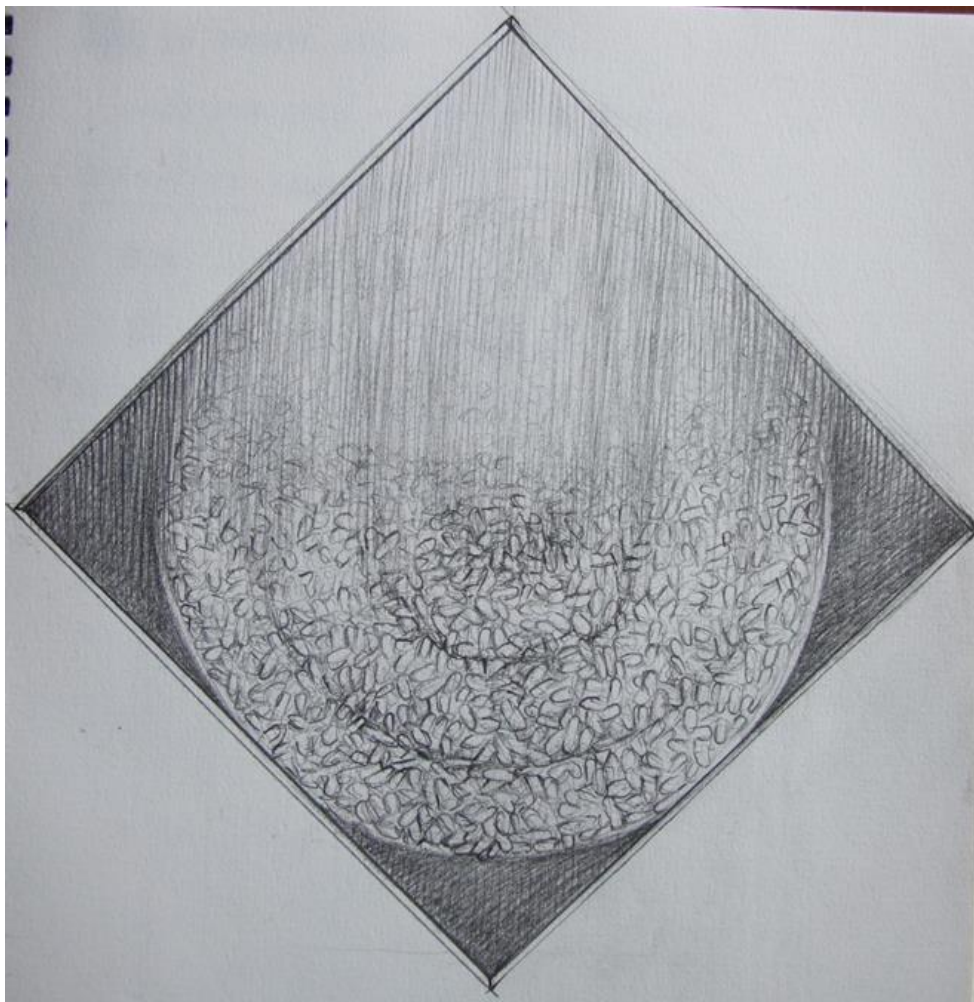
ภาพที่ 38 ภาพสเก็ทซ์ชิ้นที่ 6 แสดงถึงสายใยแห่งความรักความคิดถึง
ถ่ายโดย นายหาญณรงค์ สีลาคุปต์ ถ่ายเมื่อ เดือนพฤษภาคม พ.ศ. 2560

ภาพที่ 39 ภาพสเก็ทซ์ชิ้นที่ 7 แสดงถึงสายใยแห่งความรักความคิดถึง
ถ่ายโดย นายหาญณรงค์ สีลาคุปต์ ถ่ายเมื่อ เดือนพฤษภาคม พ.ศ. 2560

ภาพที่ 40 ภาพสเก็ทซ์ที่ 8 แสดงถึงจินตนาการของสายใยรักของแม่
ถ่ายโดย นายหาญณรงค์ สีลาคุปต์ ถ่ายเมื่อ เดือนพฤษภาคม พ.ศ. 2560

ภาพที่ 41 ภาพสเก็ตช์ชิ้นที่ 9 แสดงถึงจินตนาการของสายใยรักของแม่
ถ่ายโดย นายหาญณรงค์ สีลาคุปต์ ถ่ายเมื่อ เดือนพฤษภาคม พ.ศ. 2560

ทัศนธาตุในการสร้างสรรค์ (Visual Element)

การสร้างสรรค์ผลงานศิลปะในชุดนี้เป็นการนำทัศนธาตุ (Visual Element) มาประกอบกัน และการจัดวางเพื่อให้เกิดความงามที่สะท้อนและแสดงออกถึงความรัก ความคิดถึงแม่ ผ่านรูปภาพ และรูปทรง รวมถึงลักษณะของเส้นและสีที่สะท้อนอารมณ์ของความรัก ความคิดถึง โดยจำแนกได้ดังนี้

รูปทรง (Form) รูปทรงที่ปรากฏในผลงานชุดนี้ มาจากความทรงจำในวัยเด็ก ที่ข้าพเจ้าเคยร่วมเลี้ยงไหมกับแม่ ภาพที่ปรากฏในความทรงจำ เช่น ภาพรังไหมสีเหลืองทองที่เรียงกันอยู่ภายในภาชนะที่ภาษาถิ่นอีสานเรียกว่า จ่อ ที่มีลักษณะคล้ายกับกระดิ่งแต่มีขนาดใหญ่กว่า ซึ่งจากภาพที่อยู่ในความทรงจำนั้นเป็นที่มาของจินตนาการในการสร้างสรรค์งานศิลปะของข้าพเจ้า

ภาพที่ 42 รูปทรงที่เกิดจากอุปกรรมในการเลี้ยงไหม นำมาซึ่งรูปทรงหลักของภาพถ่ายโดย นายหาญณรงค์ สีลาคุปต์ ถ่ายเมื่อ เดือนพฤษภาคม พ.ศ. 2560

เส้น (Line) การนำทัศนธาตุในเรื่องของเส้นมาใช้ในผลงานชุดนี้มีความสำคัญมาก เนื่องจากลักษณะของเส้นได้ทำหน้าที่ในการสื่อสารและแทนความรู้สึกได้เป็นอย่างดี เส้นสามารถสะท้อนและแสดงออกถึงความอ่อนโยน แสดงออกถึงสายสัมพันธ์การเชื่อมโยงระหว่างแม่กับลูก นอกจากนั้นแล้วความสำคัญของเส้นยังแสดงออกถึงมิติที่แทนการจินตนาการถึงอดีตในห้วงเวลาของปัจจุบัน

ภาพที่ 43 ลักษณะของเส้นด้ายที่ใช้ในการสร้างสรรค์
ถ่ายโดย นายหาญณรงค์ สีลาคุปต์ ถ่ายเมื่อ เดือนพฤษภาคม พ.ศ. 2560

สี (Colors) ลักษณะของการใช้สีในผลงานชุดนี้ มีความมุ่งหมายที่จะสื่อถึงสภาวะอารมณ์ ความเหงา ความคิดถึง บางครั้งก็แสดงออกถึงความอ้างว้าง ความเจ็บขริ้มและความโดดเดี่ยวของแม่ ซึ่งเป็นสิ่งที่ปรารถนาของหญิงชราในวัยไม่ใกล้ฝั่งที่ไม่หวังและต้องการสิ่งอื่นใดอีกแล้ว ข้าพเจ้าเลือกใช้กลุ่มสีที่ให้ความรู้สึกสงบ เจียบเหงา เช่น กลุ่มสีขาว สีเทา สีดำ เป็นต้น แต่ถึงกระนั้นในผลงานบางชิ้นข้าพเจ้าก็เลือกกลุ่มสีที่ให้ความรู้สึกสดใส ตื่นเต้น เหมือนกับภาพสีของเส้นด้ายไหมที่ถูกข้อมให้เกิดสีหลากหลายสวยงาม เหมือนกับภาพที่อยู่ภายในความทรงจำในวัยเด็ก เช่น กลุ่มสีเหลืองทอง สีแดง เป็นต้น

ภาพที่ 44 ลักษณะของโทนสีที่ใช้ในการสร้างสรรค์ ที่แสดงถึงความเหงา ความคิดถึงแม่
ถ่ายโดย นายหาญณรงค์ สีลาคุปต์ ถ่ายเมื่อ เดือนพฤษภาคม พ.ศ. 2560

วัสดุ (Material) ผลงานชุดนี้มีการเชื่อมโยงภาพกับวัสดุให้เข้ากันกับภาพวาด เพื่อต้องการให้ผลงานได้แสดงความรู้สึกออกมาได้อย่างชัดเจนและตรงกับความมุ่งหมายของการสร้างสรรค์ผลงานในครั้งนี้อีกยิ่งขึ้น ภาพรังไหมที่อยู่ในจ่อซึ่งเป็นภาชนะรองรับ ซึ่งเป็นที่มาของเส้นด้ายไหมหลากสีสัน นำมาประกอบเชื่อมโยงเข้าด้วยกัน เป็นสื่อแทนตัวตนของแม่ในความทรงจำ เส้นด้ายไหมที่โยงใยและเชื่อมต่อกับภาพวาดรังไหม เปรียบเหมือนสายสัมพันธ์ สายใยรักของลูกที่มีต่อแม่

ภาพที่ 45 วัสดุอุปกรณ์เส้นด้ายในการสร้างสรรค์
ถ่ายโดย นายหาญณรงค์ สีลาคุปต์ ถ่ายเมื่อ เดือนมิถุนายน พ.ศ. 2560

ภาพที่ 46 วัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในการสร้างสรรค์ เช่น สีน้ำมัน สีอะคริลิก ดินสอ กาว
เครื่องปาดสี เป็นต้น

ถ่ายโดย นายหาญณรงค์ สีลาคุปต์ ถ่ายเมื่อ เดือนมิถุนายน พ.ศ. 2560

บทที่ 4

การวิเคราะห์และการพัฒนาผลงาน

กระบวนการศึกษาและการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะนั้น ถ้ามีการบันทึกการวิเคราะห์วิจารณ์จากผู้ทรงคุณวุฒิ ประกอบกับการสร้างสรรค์อย่างต่อเนื่อง สิ่งที่จะแสดงออกมาปรากฏให้เห็นเด่นชัดก็คือ การพัฒนา ไม่ว่าจะออกมาในรูปแบบของทักษะความชำนาญ เทคนิคทางศิลปะที่แสดงตัวตนหรือเอกลักษณ์เฉพาะตนออกมา หรือการพัฒนาทางความคิด จากการศึกษาและการทดลองปฏิบัติการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะชุดนี้ มีการบันทึกข้อมูล การร่างแบบ สร้างชิ้นงานและได้พบกับปัญหาการแก้ไขปัญหานั้นนำไปสู่การพัฒนาผลงาน ซึ่งสามารถแบ่งลักษณะของการสร้างสรรค์ผลงานได้ดังนี้

ด้านเนื้อหา

1. ศึกษาและสร้างสรรค์ผลงานที่แสดงออกถึงความรัก ความคิดถึงแม่ โดยผ่านการจินตนาการ

จากความทรงจำในวัยเด็ก เกี่ยวกับการเลี้ยงไหม การทอผ้าไหมของแม่

ด้านรูปแบบ/วิธีการ

1. ศึกษารูปแบบวิธีการทางด้านจิตรกรรมสื่อผสม โดยมีรูปแบบการวาด ประติ และใช้วัสดุจริง

มาประกอบกับผลงานด้วย

ด้านเทคนิค

1. ศึกษาและสร้างสรรค์ผลงานโดยใช้เทคนิคการวาด และการนำเอาวัสดุเข้ามาประกอบ เช่น เส้นด้ายไหมและด้ายชนิดอื่นๆ มาสร้างสรรค์ผลงาน

จากขอบเขตของการศึกษาและการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะในครั้งนี้ ข้าพเจ้าได้ทดลองสร้างสรรค์ผลงานศิลปะในรูปแบบจิตรกรรมผสมทั้งหมดจำนวน 10 ชิ้น โดยข้าพเจ้าได้แบ่งช่วงระยะเวลาของการสร้างสรรค์ออกเป็น ผลงานการสร้างสรรค์ศิลปะช่วงก่อนงานวิทยานิพนธ์ และผลงานศิลปะในช่วงวิทยานิพนธ์ ข้าพเจ้าได้แบ่งช่วงระยะเวลาของการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะออกเป็น 4 ระยะด้วยกัน ซึ่งในการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะในแต่ละช่วงระยะเวลานั้นได้ส่งผลให้เกิดการพัฒนาในด้านต่างๆ กับข้าพเจ้า

ขอกล่าวโดยสรุปในแต่ละช่วงระยะเวลาดังต่อไปนี้

การวิเคราะห์และการพัฒนาผลงาน

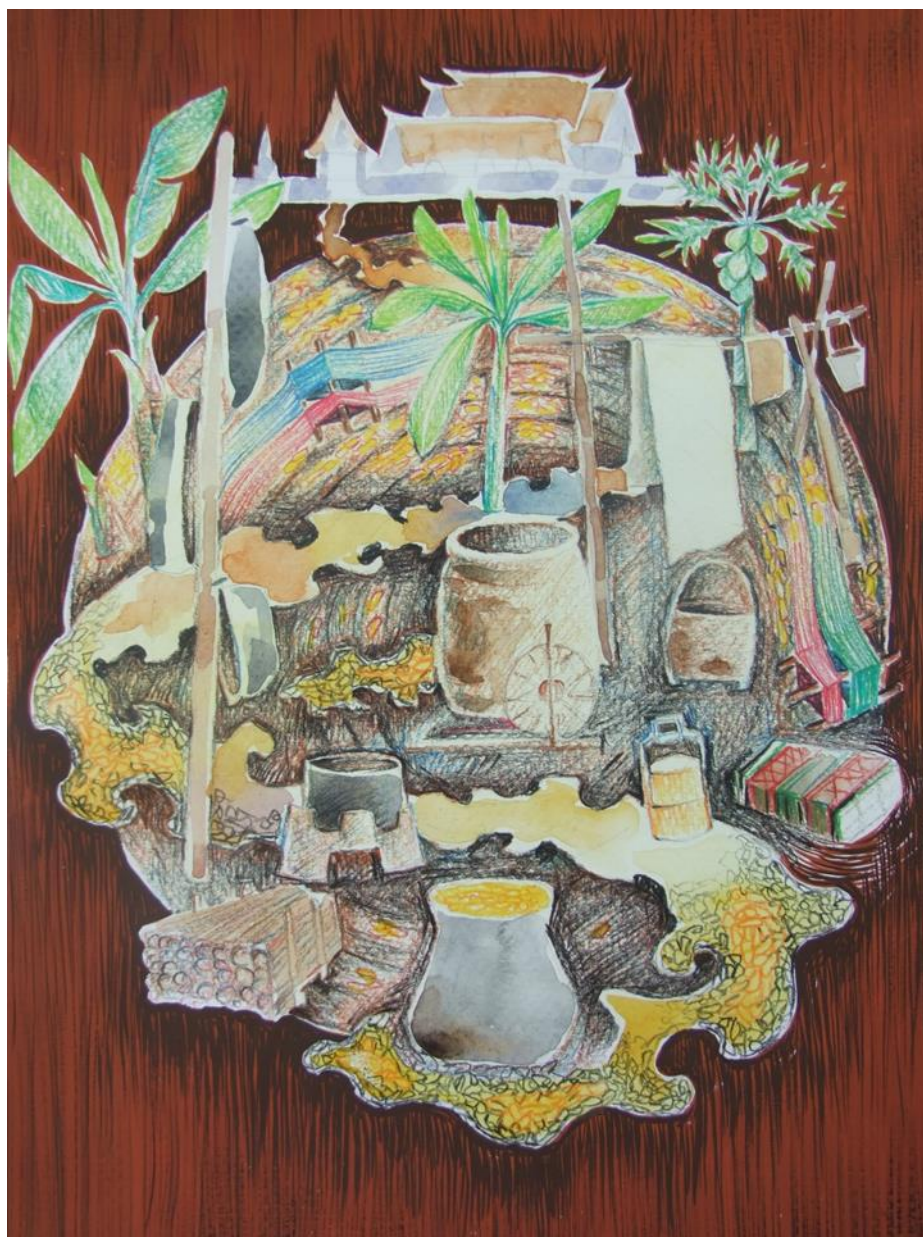
ระยะที่ 1 การสร้างสรรค์ผลงานในช่วงนี้ถือเป็นช่วงเริ่มต้น โดยเริ่มจากการตีกรอบความคิดในการสร้างสรรค์ผลงาน และการค้นคว้าทดลองรูปแบบและเทคนิคทางศิลปะ แนวคิดในการสร้างสรรค์ผลงานเกี่ยวกับแม่ ที่ต้องการแสดงออกทางอารมณ์ของความรัก ความคิดถึงแม่ ปัญหาที่พบในการสร้างสรรค์ผลงานในระยะนี้คือ รูปแบบของผลงานศิลปะและเทคนิคทางศิลปะที่นำมาใช้ยังไม่เกิดการผสมผสานและลงตัว รวมถึงขีดความสามารถหรือทักษะในการจัดองค์ประกอบศิลปะยังไม่ดีพอ ปัญหาที่พบอีกประการคือ การนำเสนอเรื่องราวของความรัก ความคิดถึงแม่มีภาพประกอบภายในผลงานมากเกินไป ทำให้ผลงานที่ได้แสดงออกมาให้เห็นถึงกรอบความคิดในการสร้างสรรค์ผลงานที่ยังไม่แน่นอน และยังไม่มั่นคงพอ การพัฒนาผลงานเกิดขึ้นจากการที่ได้รับคำแนะนำจากคณาจารย์ อาจารย์ที่ปรึกษาและผู้ทรงคุณวุฒิ ทำให้เกิดการพัฒนาและสร้างสรรค์ผลงานต่อไป

ภาพร่างผลงานระยะที่ 1

ภาพที่ 47 ภาพร่างผลงานก่อนทำวิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 1

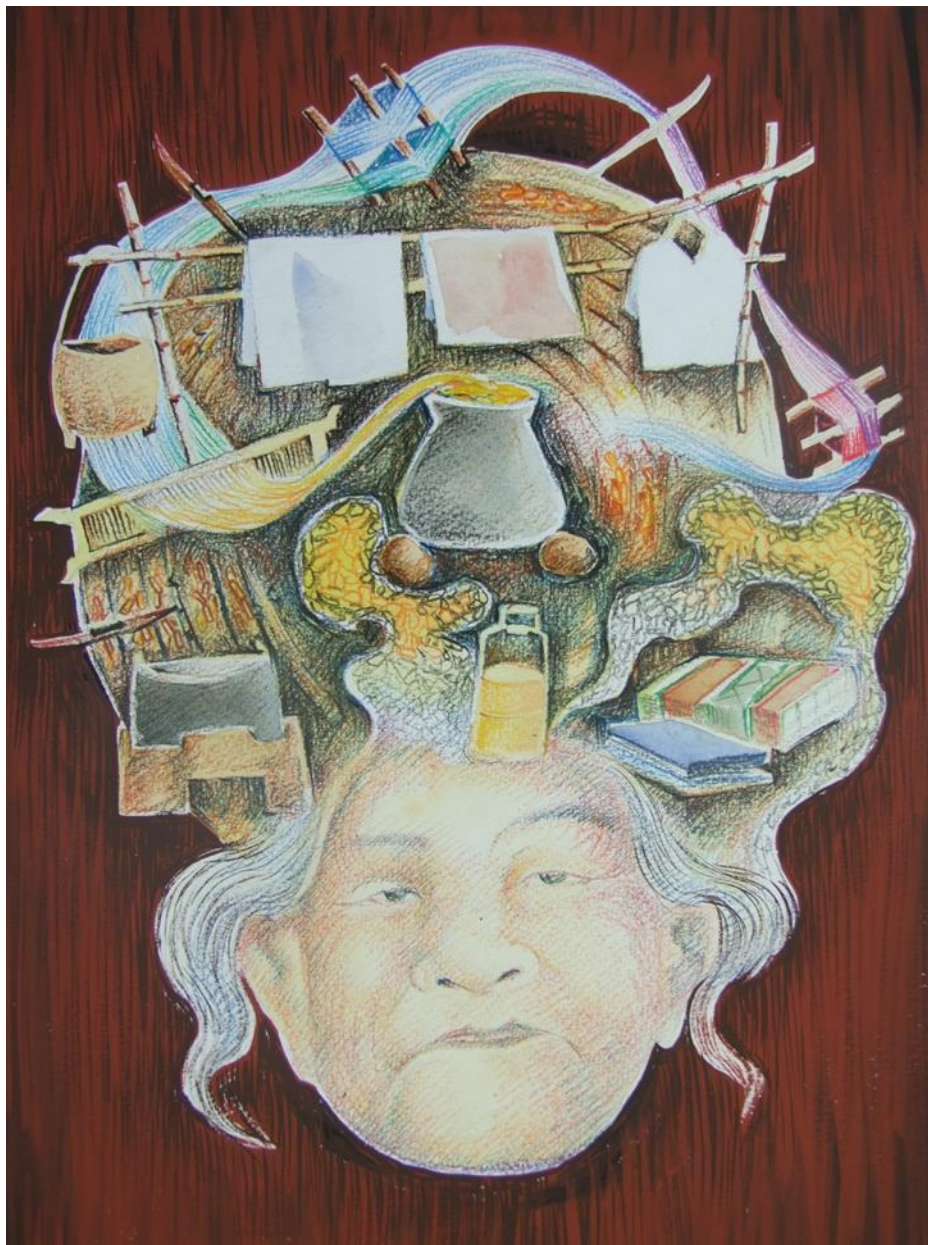

ภาพที่ 48 ภาพร่างผลงานก่อนทำวิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 2

ภาพที่ 49 ภาพร่างผลงานก่อนทำวิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 3

ภาพที่ 50 ภาพร่างผลงานก่อนทำวิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 4

ผลงานระยะที่ 1

ภาพที่ 51 ภาพผลงานก่อนทำวิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 1

ชื่อภาพ คิดถึงแม่ 1

ขนาด 70 × 100 เซนติเมตร

เทคนิค จิตรกรรมผสม

ภาพที่ 52 ภาพผลงานก่อนทำวิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 2

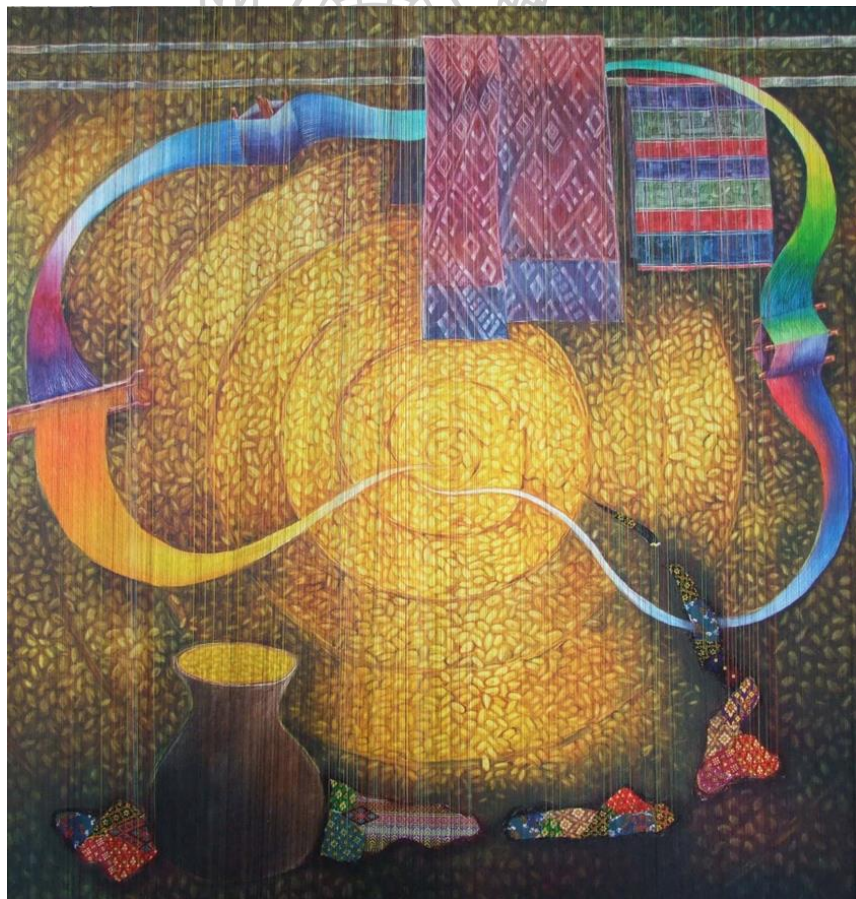
ชื่อภาพ คิดถึงแม่ 2

ขนาด 120 × 120 เซนติเมตร

เทคนิค จิตรกรรมผสม

ระยะที่ 2 ผลงานศิลปะในช่วงนี้เกิดขึ้นจากการนำเอาข้อสังเกต คำแนะนำจากคณาจารย์ อาจารย์ที่ปรึกษา อาจารย์ผู้สอนที่ร่วมประเมินผลงาน การสร้างสรรค์ผลงานมีความชัดเจนในด้านเนื้อหา กรอบความคิดของการจินตนาการที่ต้องการแสดงออกถึงความรัก ความคิดถึงแม่ อีกทั้งมีการนำวัสดุเส้นด้ายใหม่มาใช้ประกอบกับการวาดภาพ แต่ปัญหาที่พบในช่วงนี้คือ การจัดองค์ประกอบของภาพและการนำวัสดุเส้นด้ายมาใช้ร่วมกับการวาดยังไม่เกิดการผสานกลมกลืนกันอย่างลงตัว ผลงาน ซึ่งการสร้างสรรค์ผลงานในระยะนี้ก็ได้รับคำแนะนำจากคณาจารย์ อาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อนำไปวิเคราะห์และพัฒนาผลงานในครั้งต่อไป

ผลงานระยะที่ 2

ภาพที่ 53 ภาพผลงานก่อนทำวิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 1

ชื่อภาพ คิดถึงแม่ 3

ขนาด 120 × 120 เซนติเมตร

เทคนิค จิตรกรรมผสม

ภาพที่ 54 ภาพผลงานก่อนทำวิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 2

ชื่อภาพ คิดถึงแม่ 4

ขนาด 110 × 110 เซนติเมตร

เทคนิค จิตรกรรมผสม

ระยะที่ 3 การสร้างสรรค์ผลงานชุด ในห้วงความคิดถึงที่มีต่อแม่ ในระยะนี้เกิดจากการวิเคราะห์ผลงานในระยะที่ผ่านมา ประกอบกับได้นำคำแนะนำจากคณาจารย์และอาจารย์ที่ปรึกษา มาปรับปรุงผลงาน ทำให้ผลงานในระยะนี้มีความชัดเจนของวัสดุเส้นด้ายและภาพวาดพื้นหลังที่แสดงออกถึงความทรงจำในวัยเด็ก มีการลดตัดทอนองค์ประกอบของภาพวาดให้น้อยลง และนำวัสดุเส้นด้ายมาใช้ให้มากขึ้น มีการผสมและเชื่อมโยงกันระหว่างภาพพื้นหลังและวัสดุเส้นด้าย ที่ต้องการแสดงความรู้สึกอ่อนโยน ความรัก ความคิดถึงแม่ ผ่านเส้นด้ายที่โยงใยเชื่อมต่อกับภาพร่างใหม่ของแม่ที่อยู่เบื้องหลัง สามารถแสดงความรู้สึกได้ชัดเจนมากขึ้น แต่การสร้างสรรค์ผลงานในระยะนี้ยังมีปัญหาเกิดขึ้น และได้้นำข้อคิดรวมถึงคำแนะนำของคณาจารย์และอาจารย์ที่ปรึกษาไปปรับปรุงแก้ไขผลงานต่อไป

ภาพร่างผลงานระยะที่ 3

ภาพที่ 55 ภาพร่างผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 1

ภาพที่ 56 ภาพร่างผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 2

ภาพที่ 57 ภาพร่างผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 3

ผลงานระยะที่ 3

ภาพที่ 58 ภาพผลงานก่อนนิทรรศน์ ชั้นที่ 1

ชื่อภาพ ห่วงแห่งความคิดถึงแม่

ขนาด 115 × 115 เซนติเมตร

เทคนิค จิตรกรรมผสม

ภาพที่ 59 ภาพผลงานก่อนวิธานิพนธ์ ชั้นที่ 2

ชื่อภาพ คีตฮอดฮีแม 1 (คิดถึงแม่)

ขนาด 120 × 150 เซนติเมตร

เทคนิค จิตรกรรมผสม

ภาพที่ 60 ภาพผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 3

ชื่อภาพ คีตสอดอี่แม 2 (คิดถึงแม่)

ขนาด 120 × 150 เซนติเมตร

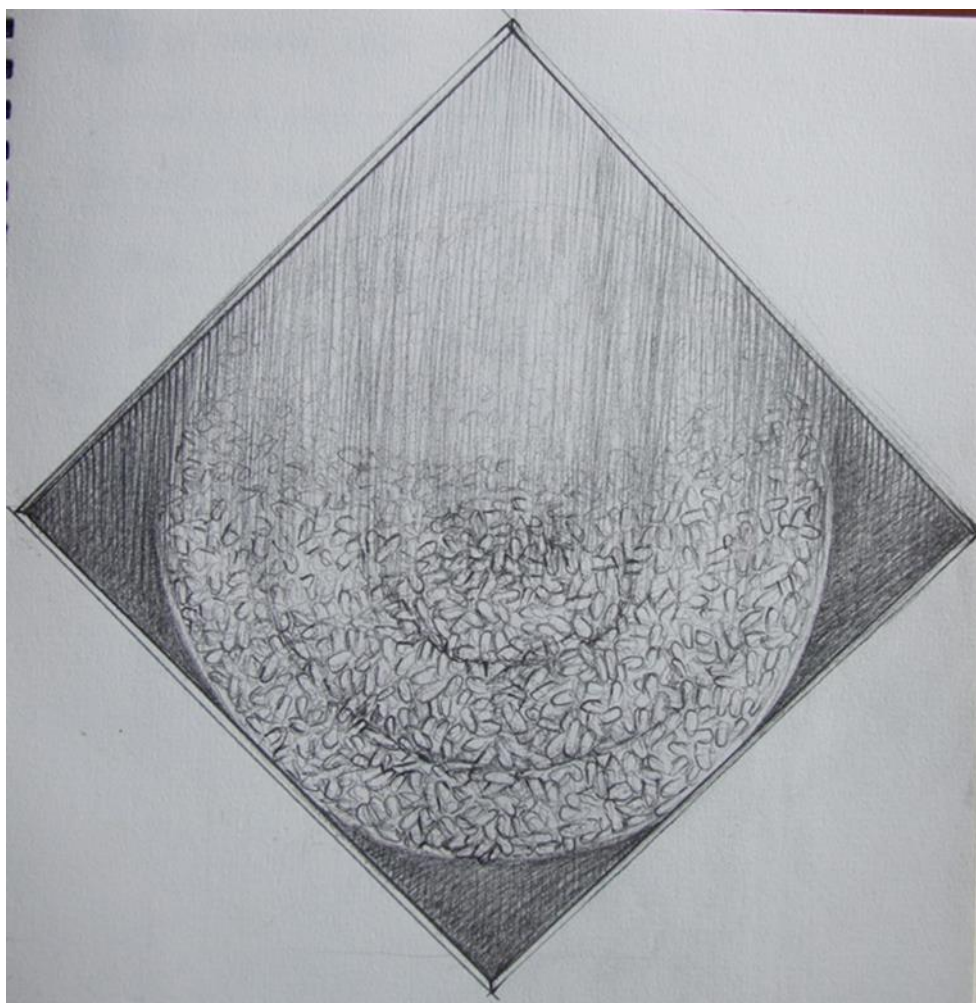
เทคนิค จิตรกรรมผสม

ระยะที่ 4 ผลงานในช่วงนี้เป็นการนำเอาแนวคิดและการวิจารณ์ของคณาจารย์และอาจารย์ที่ปรึกษา ผ่านการคิดวิเคราะห์ผลงาน แล้วสร้างสรรค์ผลงานในระยะนี้ขึ้นมา การสร้างสรรค์ผลงานศิลปะก่อนหน้านี้ มีปัญหาที่พบคือ ผลงานยังขาดมิติที่เกิดจากการนำเส้นด้ายมาใช้และการนำสีของเส้นด้ายยังให้ความรู้สึกที่ไม่ตรงกับวัตถุประสงค์ของการสร้างผลงาน จากข้อเสนอแนะนี้ จึงเกิดการพัฒนาผลงานในระยะที่ 4 ที่พยายามทดลองและสร้างมิติของเส้นด้ายและสีที่แสดงความรู้สึกออกมาให้ชัดเจนมากขึ้นภายในผลงาน โดยการใช้ขนาดของเส้นด้ายที่หลากหลายขนาดเพื่อแสดงความหนาให้เกิดความตื้นลึกเป็นชั้นๆ การเพิ่มจำนวนเส้นด้ายให้มากขึ้น และการควบคุมภาพพื้นหลังไม่ให้มีความเด่นชัดมากจนทำลายความชัดเจนของเส้นด้ายในแต่ละชั้น ซึ่งผลงานที่ออกมาได้แสดงความมีมิติและถ่ายทอดอารมณ์ความรู้สึกถึงความรัก ความคิดถึงแม่ได้เป็นที่น่าพอใจและสามารถนำไปสู่การพัฒนาผลงานในอนาคตต่อไป

ภาพร่างผลงานระยะที่ 4

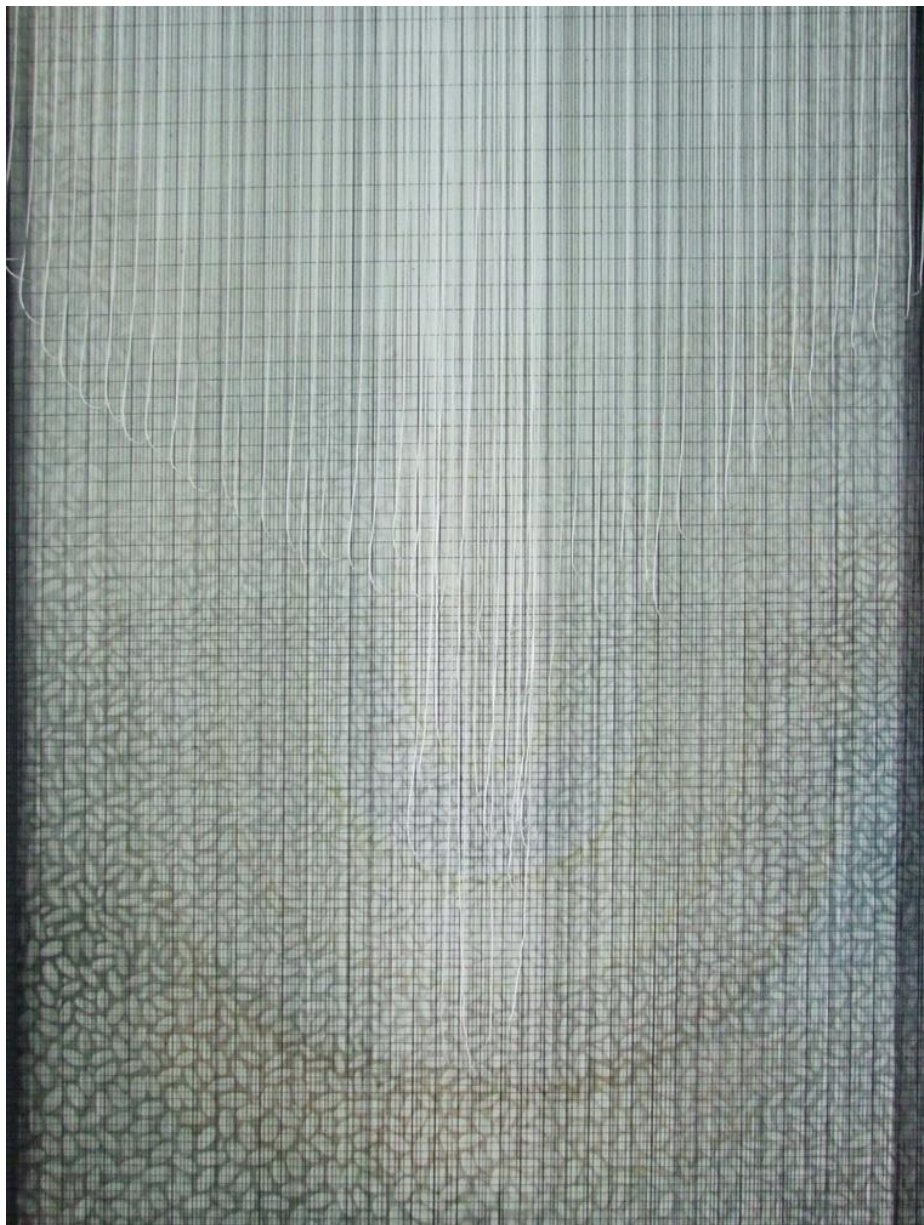

ภาพที่ 61 ภาพร่างผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 1

ภาพที่ 62 ภาพร่างผลงานวิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 2

ผลงานระยะที่ 4

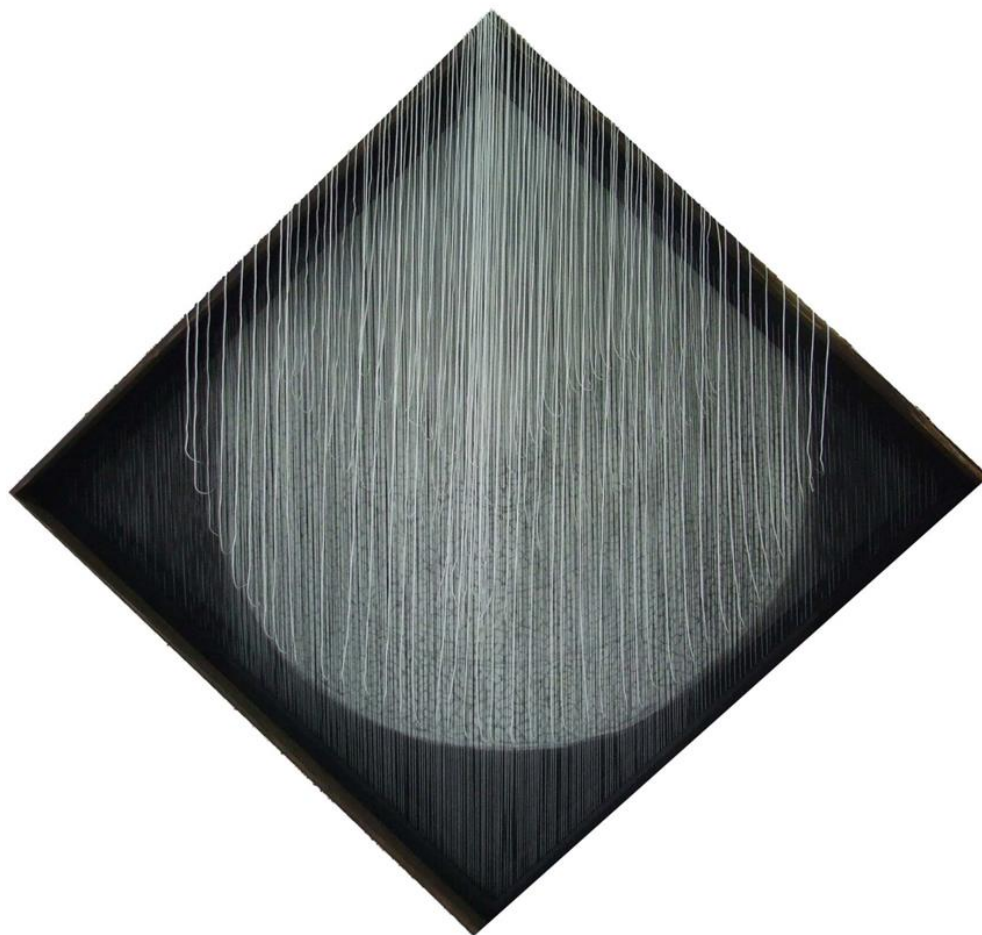

ภาพที่ 63 ภาพผลงานวิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 1

ชื่อภาพ จินตนาการของความคิดถึงแม่ 1

ขนาด 115 × 150 เซนติเมตร

เทคนิค จิตรกรรมผสม

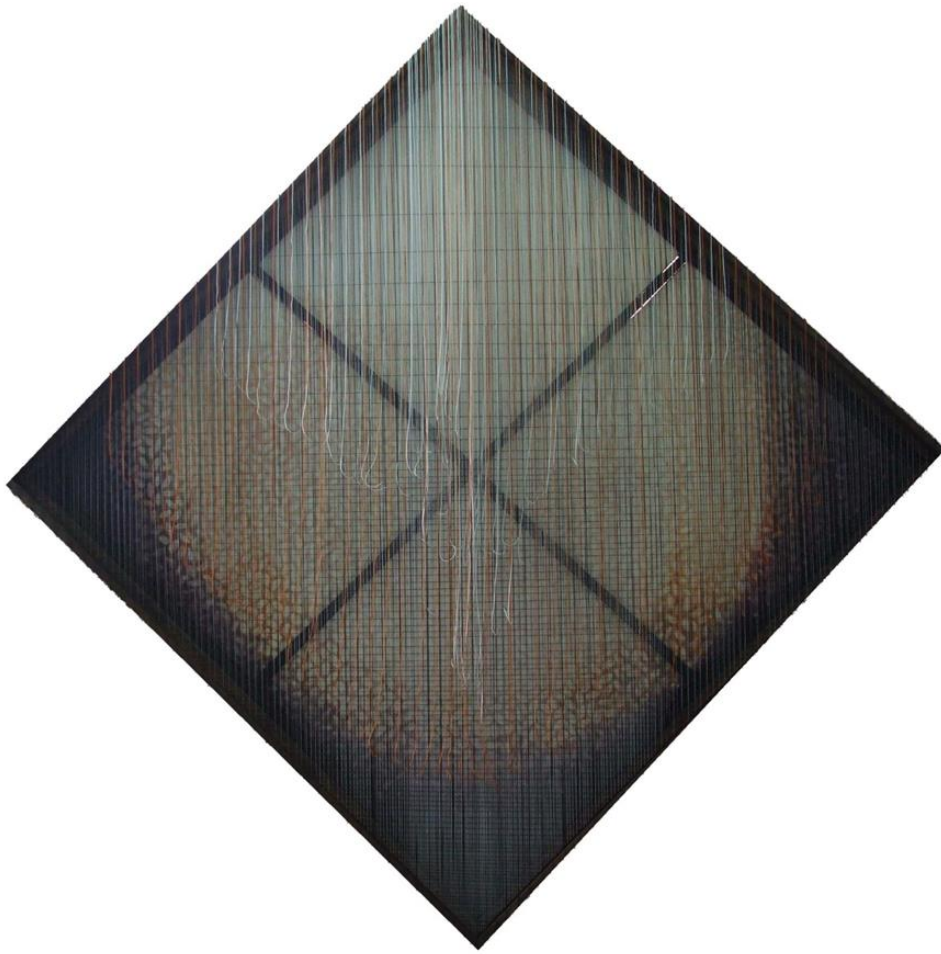

ภาพที่ 64 ภาพผลงานวิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 2

ชื่อภาพ จินตนาการของความคิดถึงแม่ 2

ขนาด 85 × 85 เซนติเมตร

เทคนิค จิตรกรรมผสม

ภาพที่ 65 ภาพผลงานวิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 3

ชื่อภาพ จินตนาการของความคิดถึงแม่ 3

ขนาด 120 × 120 เซนติเมตร

เทคนิค จิตรกรรมผสม

การสร้างสรรค์ผลงานช่วงก่อนวิทยานิพนธ์

การศึกษาและการทดลองสร้างสรรค์ศิลปะในช่วงนี้ เป็นการทดลองทางด้านเทคนิคทางศิลปะ ซึ่งต้องอาศัยทักษะในเชิงช่าง ซึ่งผู้สร้างผลงานยังไม่มีผู้เชี่ยวชาญทางด้านนี้ดีพอ ประกอบกับกระบวนการและเทคนิคที่แสดงทักษะการวาด การระบายสี ต้องอาศัยระยะเวลาในการฝึกฝนบ่มเพาะให้เกิดความชำนาญและเชี่ยวชาญ ซึ่งประสบการณ์และการฝึกฝนอย่างต่อเนื่องนี้เองที่ผู้สร้างผลงานมีไม่เพียงพอ จึงส่งผลต่อผลงานศิลปะของข้าพเจ้า ทำให้ผลงานในช่วงนี้ยังขาดจุดเด่น และกรอบความคิดที่แน่นอนและตรงกับวัตถุประสงค์ของการสร้างสรรค์ผลงาน ที่เห็นอย่างเด่นชัดก็คือ ความเป็นเอกภาพภายในผลงาน

การสร้างสรรค์ผลงานในช่วงนี้นอกจากภาพวาดเพื่อถ่ายทอดเรื่องราวต่างๆ ของแม่แล้ว ยังได้นำวัสดุอื่นมาประกอบกับงานด้วย เช่น เศษผ้า ลายผ้าถุง หรือเส้นของแม่ เป็นต้น นำมาตัดแล้วติดลงบนภาพวาด จากกระบวนการดังกล่าวได้ก่อให้เกิดปัญหาภายในชิ้นงาน กล่าวคือการประสานวัสดุเหล่านั้นกับภาพวาดยังไม่ประสานกลมกลืนกัน รวมทั้งการเลือกใช้วัสดุที่จะเป็นตัวเชื่อมผสานนั้นยังไม่ดีพอ ภาพผลงานที่ออกมาจึงเกิดความไม่ลงตัวภายในชิ้นงานจากปัญหาต่างๆ ที่กล่าวไว้ในเบื้องต้น การสร้างสรรค์ผลงานศิลปะในช่วงนี้ก็ได้รับคำแนะนำ รวมถึงข้อคิดของการสร้างสรรค์ผลงาน จากคณาจารย์และอาจารย์ที่ปรึกษาตลอดมา จนทำให้เข้าไปสู่การพัฒนาผลงานในลำดับต่อไป

การศึกษาและการสร้างสรรค์ผลงานในช่วงก่อนวิทยานิพนธ์นั้น เป็นการเรียนรู้และทดลองในทางการสร้างสรรค์ในหลากหลายด้านทั้งในด้านแนวความคิดของงาน และด้านรูปแบบของชิ้นงานรวมถึงการใช้เทคนิคแบบต่างๆ ในการสร้างผลงาน ซึ่งสามารถนำมาวิเคราะห์ให้เห็นชัดเจนในประเด็นต่างๆ และง่ายต่อการนำผลการวิเคราะห์ด้านต่างๆ ไปใช้ในการศึกษาและการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะต่อไป

ตารางที่ 2 ตารางการวิเคราะห์ผลงานช่วงก่อนวิทยานิพนธ์

ช่วงระยะ / ผลงาน	เนื้อหา	รูปแบบ	เทคนิค	จุดเด่น	จุดด้อย	แนวทางในการพัฒนา
ระยะเวลาที่ 1 	ความรัก ความคิดถึง แม่	2 มิติ	จิตรกรรมผสม	การนำ ผ้าถุงแม่มา ใช้ใน ผลงาน	การจัด องค์ประกอบ ยังไม่น่าสนใจ	ศึกษารูปแบบ การจัด องค์ประกอบ ศิลป์
	ความรัก ความคิดถึง แม่	2 มิติ	จิตรกรรมผสม	รูปทรง ของจ้อ เลี้ยงไหม น่าสนใจ	การจัด องค์ประกอบ ยังไม่น่าสนใจ	ศึกษารูปแบบ การจัด องค์ประกอบ ศิลป์
ระยะเวลาที่ 2 	ความรัก ความคิดถึง แม่ ผ่านลาย ผ้าถุงของแม่	2 มิติ	จิตรกรรมผสม	การนำ เส้นด้ายมา ใช้ ประกอบ ผลงาน	การจัด องค์ประกอบ และการไม่ ผสานกัน ระหว่างวัสดุ	ศึกษาลักษณะ การเชื่อมโยง วัสดุเข้าด้วยกัน จากผลงาน ศิลปิน
	ความรัก ความคิดถึง แม่ ผ่านลาย ผ้าของแม่	2 มิติ	จิตรกรรมผสม	การนำ เส้นด้ายมา ใช้ ประกอบ ผลงาน	การจัด องค์ประกอบ และการไม่ ผสานกัน ระหว่างวัสดุ	ศึกษาลักษณะ การเชื่อมโยง วัสดุเข้าด้วยกัน จากผลงาน ศิลปิน
ระยะเวลาที่ 3 	แสดงออก ถึงสายใยรัก ของแม่ที่มี ต่อลูก	2 มิติ	จิตรกรรมผสม	ภาพวาด ลงใช้ เส้นด้ายให้ มากขึ้น	การเชื่อมโยง วัสดุกับภาพ เข้าด้วยกันยัง ไม่น่าสนใจ	ศึกษาลักษณะ การเชื่อมโยงวัสดุ เข้าด้วยกันจาก ผลงานศิลปิน
	ความรัก ความคิดถึง แม่	2 มิติ	จิตรกรรมผสม	การนำ ลวดลายผ้า มา ประกอบ	รูปแบบของ ลวดลายผ้าไม่ ผสาน กลมกลืนกับ พื้นหลัง	ทดลองใช้ เทคนิคทาง ศิลปะให้มากขึ้น เพื่อพัฒนา ผลงาน

ตารางการวิเคราะห์ผลงานช่วงก่อนวิทยานิพนธ์ (ต่อ)

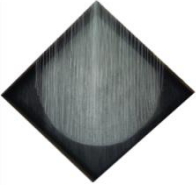
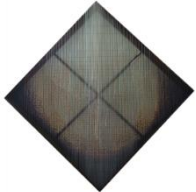
ช่วงระยะ / ผลงาน	เนื้อหา	รูปแบบ	เทคนิค	จุดเด่น	จุดด้อย	แนวทางในการพัฒนา
	แสดงออกถึงความรัก ความคิดถึงแม่	2 มิติ	จิตรกรรมผสม	การใช้โทนสีที่ให้ความรู้สึกของความคิดถึงแม่	ภาพยังขาดมิติเพราะเส้นด้ายชั้นบนมีน้อย	การควบคุมโทนสีกับการสะท้อนความรู้สึกและการเพิ่มจำนวนเส้นด้ายให้เกิดมิติในชิ้นงาน

การสร้างสรรคผลงานช่วงวิทยานิพนธ์

ในห้วงความคิดถึงที่มีต่อแม่ ในผลงานชุดนี้ได้แสดงออกถึงสภาวะอารมณ์ของความรัก ความคิดถึงระหว่างลูกที่มีต่อแม่ ด้วยความห่างไกลของระยะทาง การประกอบการทำงานที่ลูกไม่ได้อยู่เคียงคู่แม่ ด้วยวัยชราเหมือนไม้ใกล้ฝั่งของแม่ ทำให้ลูกเกิดความรู้สึกห่วงใยในการดำเนินชีวิตของแม่ หรือเกิดความกังวลและกลัวการพลัดพรากอย่างไม่มีวันหวนกลับ จากความรู้สึกส่วนลึกของหัวใจผ่านแนวคิดและจินตนาการในห้วงเวลาปัจจุบันที่ลูกคิดถึงแม่นั้น ได้แสดงออกผ่านภาษาทางด้านศิลปะ และผ่านการจัดเกลา การแนะนำ ทั้งภาควิชาความรู้และทฤษฎีรวมถึงภาคปฏิบัติ การตีกรอบแนวความคิดที่แสดงออกเป็นผลงานศิลปะที่ผ่านทดลอง และวิเคราะห์การสร้างสรรคผลงาน การแก้ปัญหาของการสร้างสรรคผลงานทำให้ผลงานแสดงความเป็นเอกลักษณ์ที่ชัดเจนขึ้น

การศึกษาและการวิเคราะห์ผลงานศิลปะในช่วงนี้สามารถนำมาวิเคราะห์และแยกประเด็นต่างๆ เกี่ยวกับผลงาน เช่น เนื้อหา รูปแบบ เทคนิค รวมถึงการหาข้อจุดเด่นจุดด้อยภายในชิ้นงานแต่ละชิ้น เพื่อที่จะนำไปพัฒนาและสร้างสรรคผลงานศิลปะในโอกาสต่อไป สามารถวิเคราะห์ประเด็นต่างๆ ที่กล่าวมาในรูปแบบของตารางได้ดังนี้

ตารางที่ 3 ตารางการวิเคราะห์ผลงานช่วงวิทยานิพนธ์

ช่วงระยะ / ผลงาน	เนื้อหา	รูปแบบ	เทคนิค	จุดเด่น	จุดด้อย	แนวทางในการพัฒนา
ระยะเวลาที่ 4 	แสดงออกถึงความรัก ความคิดถึงแม่	2 มิติ	จิตรกรรมผสม	มีการสานเส้นด้ายหลายชั้น เพื่อให้เกิดมิติในผลงาน	เนื้อหาเกี่ยวกับแม่มีน้อยเกินไป	เพิ่มรายละเอียดของเนื้อหาที่เกี่ยวกับแม่
	แสดงออกถึงความรัก ความคิดถึงแม่	2 มิติ	จิตรกรรมผสม	รูปแบบของภาพที่ไม่เป็นสี่เหลี่ยมเหลี่ยม ผืนผ้าทำให้เกิดความน่าสนใจ	เนื้อหาเกี่ยวกับแม่มีน้อยเกินไป	เพิ่มรายละเอียดของเนื้อหาที่เกี่ยวกับแม่ เช่น ลายผ้าถุง แต่ไม่ควรมากเกินไปจนเต็มพื้นที่ของภาพ
	แสดงออกถึงความรัก ความคิดถึงแม่	2 มิติ	จิตรกรรมผสม		เนื้อหาเกี่ยวกับแม่มีน้อยเกินไป	เพิ่มรายละเอียดของเนื้อหาที่เกี่ยวกับแม่ เช่น ลายผ้าถุง แต่ไม่ควรมากเกินไปจนเต็มพื้นที่ของภาพ

บทที่ 5

สรุปและข้อเสนอแนะ

การสร้างสรรคงานวิทยานิพนธ์ชุด ในห้วงความคิดถึงที่มีต่อแม่ มีความมุ่งหมายที่ต้องการนำเสนออารมณ์ในส่วนลึกของจิตใจ ความรู้สึกถึงความรักและเทิดทูนในสิ่งที่หาไม่ได้อีกแล้วบนโลกใบนี้ การเรียบเรียงถ้อยคำ การพริ้วพรรณนาต่างๆ อาจยังไม่เพียงพอต่อความรู้สึกนี้ได้ ความคิดถึงในห้วงเวลาของภาพความหลัง ที่ยังประทับอยู่ในความคิดคำนึงตลอดเวลา แม้เวลาจะผ่านล่วงเลยมาแล้วหลายสิบปี

ภาพเหล่านั้นก็ไม่เคยจางหายจากความทรงจำ มีแต่จะหวนกลับคืนมาทันทีที่ข้าพเจ้าได้พบเจอกับภาพเหตุการณ์ วัตถุสิ่งของเครื่องใช้ต่างๆ ที่แม่เคยใช้ ภาพความทรงจำเหล่านั้นก็จะผุดขึ้นมาทันที ยิ่งทำให้ข้าพเจ้ารู้สึกรักและคิดถึงแม่มากขึ้นเป็นเท่าทวีคูณ สิ่งก็ตามติดความรู้สึกเหล่านั้นมาก็คือความห่วงใยต่อการดำเนินชีวิตในวัยชรา ยิ่งทำให้ถูกเกิดความรู้สึกอัดอั้นอยู่ภายในใจก็ด้วยเพราะความห่างไกลลูกไม่ค่อยมีเวลาและโอกาสที่จะไปคอยดูแลแม่ได้

การแสดงออกของความรัก ความคิดถึงแม่อิงที่ได้กล่าวไว้แล้วในเบื้องต้น ถูกถ่ายทอดและแสดงออกมาให้ได้รับรู้ผ่านผลงานศิลปะในรูปแบบจิตรกรรมผสม ซึ่งเป็นภาษาสื่อสารระหว่างมนุษย์ให้เข้าใจตรงกันแทนการบอกเล่าพูดคุย เพื่อให้ผู้ชมได้รับรู้ถึงอารมณ์และความรู้สึกของผู้สร้างผลงานศิลปะได้ ผลงานศิลปะชุดนี้ได้ถ่ายทอดความงามผ่านภาษาทางด้านศิลปะ ที่ได้ศึกษาข้อมูลและสร้างสรรค์ผลงานตามกระบวนการทางด้านศิลปะ ผ่านการขัดเกลาและการแก้ปัญหาจากคำแนะนำของคณาจารย์และอาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อให้ได้ผลงานที่แสดงตัวตนอย่างโดดเด่นและสื่อความหมาย ความงามด้วยภาษาทางศิลปะส่งถึงผู้ดูให้ได้รับรู้ถึงความคิดและความรู้สึกของผู้สร้างผลงานได้ตรงประเด็นและตรงตามวัตถุประสงค์ของการศึกษารวมถึงการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะในครั้งนี้

การศึกษาและการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะในวิทยานิพนธ์ชุด ในห้วงความคิดถึงที่มีต่อแม่ชุดนี้จัดทำขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์ดังต่อไปนี้

การศึกษาและการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะต้องการแสดงออกถึงความรัก ความคิดถึงและความห่วงหาอาทรที่ข้าพเจ้ามีต่อแม่ นำเสนอผ่านจินตนาการของห้วงความคิดถึง จากวัสดุอุปกรณ์ของใช้ รวมถึงเครื่องมือและวัสดุอุปกรณ์ในการทอผ้าไหม เช่น เส้นด้ายไหม จ่อ ซึ่งเป็นอุปกรณ์ในการเลี้ยงไหม รังไหมของแม่ และความฝันที่เกิดขึ้นภายในจิตใจของข้าพเจ้า ผ่านการศึกษากระบวนการและเทคนิควิธีการทางด้านจิตรกรรมเทคนิคสื่อผสม การจัดทำวิทยานิพนธ์ในครั้งนี้

ข้าพเจ้าต้องการแสดงออกทางความคิดและจินตนาการผ่านผลงานศิลปะในรูปแบบจิตรกรรม สื่อผสม ซึ่งการแสดงออกถึงความรัก ความคิดถึงบุคคลที่เรารักนั้นมีหลายมิติและหลายมุมมอง รวมถึงการแสดงออกผ่านผลงานศิลปะก็มีหลากหลายรูปแบบเช่นเดียวกัน การศึกษาและการสร้างสรรค์ศิลปะของวิทยานิพนธ์ในชุด ในห้วงความคิดถึงที่มีต่อแม่ ในชุดนี้มีความต้องการที่จะศึกษาถึงเรื่องราวของความรัก ความคิดถึงแม่ในเรื่องต่างๆ ซึ่งสามารถอภิปรายและสรุปผล การศึกษาและการสร้างสรรค์ได้ดังต่อไปนี้

การอภิปรายผลการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะ

การสร้างสรรค์ผลงานศิลปะในผลงานวิทยานิพนธ์ในชุด ในห้วงความคิดถึงที่มีต่อแม่ ของข้าพเจ้าครั้งนี้ทำให้เกิดการพัฒนาในหลายเรื่องกับข้าพเจ้า ตลอดระยะเวลาที่สร้างสรรค์ผลงาน จะก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างต่อเนื่อง เริ่มตั้งแต่การนำเสนอแนวความคิดให้กับคณาจารย์ได้ พิจารณา ซึ่งอาจารย์ก็ได้

ให้คำแนะนำในการหาแนวทางในความเป็นไปได้ในการที่จะนำแนวความคิดไปสร้างสรรค์เป็น ผลงานศิลปะในรูปแบบต่างๆ ได้อย่างน่าสนใจต่อไป

การได้แนวความคิดที่แน่วแน่และมั่นคงพอแล้ว สิ่งที่การศึกษาและการสร้างสรรค์ได้ให้ ความเปลี่ยนแปลงที่ชัดเจนต่อข้าพเจ้าคือ รูปแบบการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะ ข้าพเจ้าได้ทดลอง สร้างสรรค์ผลงานศิลปะที่สะท้อนความรัก ความคิดถึงแม่ในหลายรูปแบบและก็ได้พัฒนาจนถึง รูปแบบผลงานศิลปะในช่วงวิทยานิพนธ์ สิ่งที่ข้าพเจ้าได้รับจากการทดลองในการสร้างสรรค์ศิลปะ คือ การพัฒนารูปแบบและเทคนิคทางศิลปะ รวมถึงการได้พัฒนาทางด้านทักษะฝีมืออีกด้วย สิ่ง ที่ขาดไม่ได้เลยในการพัฒนาการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะคือ การได้รับคำแนะนำและติชมจากผู้ชม งานศิลปะ และการวิเคราะห์วิจารณ์ผลงานศิลปะจากผู้เชี่ยวชาญและผู้ทรงคุณวุฒิทางด้านศิลปะ แล้วนำไปพัฒนาต่อไป

การสร้างสรรค์ผลงานศิลปะในชุดนี้ทำให้เห็นถึงการพัฒนาอย่างต่อเนื่องทั้งทางรูปแบบ ผลงานศิลปะและเทคนิคการสร้างสรรค์ การพัฒนาอย่างต่อเนื่องนี้เป็นผลมาจากผู้ชมงานศิลปะของ ข้าพเจ้าที่มีความเข้าใจในเนื้อหาและเรื่องราวที่นำเสนอผ่านกระบวนการและเทคนิคทางด้านศิลปะ ที่สะท้อนความรัก ความคิดถึงแม่ในห้วงของจินตนาการของข้าพเจ้า ซึ่งเป็นพื้นฐานแห่งความรัก ความคิดถึงของมนุษย์ทุกคนที่มีต่อแม่ผู้ให้กำเนิด การสร้างสรรค์ผลงานศิลปะนั้นควรที่จะมีการ พัฒนาอย่างต่อเนื่องเพื่อให้ผู้ดูได้เข้าถึงและเข้าใจในความคิดและวิธีการนำเสนอของศิลปินและผู้ ที่สร้างสรรค์ผลงานศิลปะจึงทำให้เกิดการสร้างสรรคผลงานศิลปะอย่างไม่หยุดนิ่งและต่อเนื่อง ตลอดไป

ข้อเสนอแนะ

การศึกษาและการสร้างสรรค์ศิลปะนั้นคงต้องศึกษาและสร้างสรรค์อย่างต่อเนื่อง ประกอบกับการวิเคราะห์และแก้ไขผลงานอยู่ตลอดเวลา การได้รับคำแนะนำ การวิจารณ์จากผู้รู้ ผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความเชี่ยวชาญเฉพาะทางเป็นสิ่งที่จำเป็นอย่างยิ่งต่อการพัฒนาผลงาน การสร้างสรรค์ผลงานศิลปะสามารถระบุได้ดังนี้

1. ผู้สร้างสรรค์ศิลปะควรมีการสร้างสรรค์อย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ
2. ผู้สร้างสรรค์งานศิลปะต้องมีการศึกษาทั้งรูปแบบและเทคนิคทางศิลปะ มีการทดลองใหม่ๆ อยู่เสมอ
3. ผลงานศิลปะนั้นผู้สร้าง ผู้ดู และนักวิจารณ์ศิลปะ มีการแลกเปลี่ยนวิเคราะห์วิจารณ์แล้วนำไปสู่การพัฒนาผลงานศิลปะอย่างต่อเนื่อง

รายการอ้างอิง

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ-สกุล	นายหาญณรงค์ สีลาคุปต์
วัน เดือน ปี เกิด	2 กุมภาพันธ์ 2519
สถานที่เกิด	จ.บุรีรัมย์
วุฒิการศึกษา	ปริญญาตรี ม.ราชภัฏบุรีรัมย์
ที่อยู่ปัจจุบัน	50 ม.1 ต.ทุ่งกระตาดพัฒนา อ.หนองกี่ จ.บุรีรัมย์
ผลงานตีพิมพ์	Art Thesis Exhibition "พื้น Play" 6-18 มิถุนายน 2560 ณ หอศิลป์ เพราะช่าง

ตั้งโนลง, อธิพิล. "ลือผสม", 13, 2550.

พจนานุกรม. "คิลถึง." 261. ราชบัณฑิตยสถาน, 2554.

———. ลือผสม. (ราชบัณฑิตยสถาน 2554:) 2554.

รอดบุญ., สมพร. "ลือผสม." <http://www.ryt9.com>.

ราชบัณฑิตยสถาน. ความรัก. ราชบัณฑิตยสถาน: กรุงเทพฯ, 2554.

สุทธิพันธ์, อารี. ลือผสม. 2528.

